

Brüssel, 10. juuli 2026
(OR. en)

11270/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0397(COD)

EMPL 265
SOC 467
CODEC 1344

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 6.–9. juuli 2026)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud ettepaneku suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

Sellega seoses esitas tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni (EMPL) esimees Li ANDERSSON (The Left, FI) selle komisjoni nimel kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 209) eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks, mille kohta raportöör Gabriele BISCHOFF (S&D, DE) oli koostanud raporti projekti, ja ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 210) seadusandliku resolutsiooni kohta, mis sisaldab avaldusi.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

Nende muudatusettepanekute suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Muid muudatusettepanekuid ei esitatud.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 7. juulil 2026 toimunud hääletusel vastu eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 209) ja seadusandliku resolutsiooni muutmiseks esitatud muudatusettepaneku nr 210. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekutega tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab välja jäetud teksti.

P10_TA(2026)0239

Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimine

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2026. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord (COM(2016)0815 – C8-0521/2016 – 2016/0397(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0815),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 48, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0521/2016),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Prantsusmaa Senati poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 7. juuli 2017. aasta arvamust¹,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 12. juuli 2017. aasta arvamust²,

¹ ELT C 345, 13.10.2017, lk 85.

² ELT C 342, 12.10.2017, lk 65.

- võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 75 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 29. aprilli 2026. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 60,
 - võttes arvesse petitsioonikomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A8-0386/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias;
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 7. juulil 2026. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2026/..., millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord

(EMPs ja Šveitsis kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 48,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³

¹ ***ELT C 345, 13.10.2017, lk 85.***

² ***ELT C 342, 12.10.2017, lk 65.***

³ Euroopa Parlamendi 7. juuli 2026. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Ajakohastatud sotsiaalkindlustuse koordineerimise norme hakati kohaldama alates 1. maist 2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EÜ) nr 883/2004⁴ ja (EÜ) nr 987/2009⁵ alusel.
- (2) Määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 465/2012⁶, eelkõige kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramise ja töötushüvitiste valdkonnas, ning et teha tehnilisi kohandusi viidetes riigisisestele õigusaktidele, mis on esitatud määruse (EÜ) nr 883/2004 lisades.
- (3) Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjonis (edaspidi „halduskomisjon“) toimunud hindamistest ja aruteludest nähtuvalt tuleks pikaajalise hoolduse hüvitiste, töötushüvitiste ja perehüvitiste valdkondade ajakohastamist jätkata, **et muuta neid hüvitisi käsitlevad normid kogemuste vahetamise ja parimate haldustavade jagamise abil õiglasemaks, selgemaks ja lihtsamini kohaldatavaks. Et nimetatud kogemuste vahetamine ja tavade jagamine oleks hõlpsam, tuleks edendada ka uue tehnoloogia kasutamist.**

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/883/oj>).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/987/oj>).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 465/2012, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord (ELT L 149, 8.6.2012, lk 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/465/oj>).

- (4) On jätkuvalt oluline, et koordineerimisnormid peaksid sammu areneva õigusliku ja sotsiaalse taustaga, hõlbustades veelgi kodanike õiguste kasutamist, tagades õigusliku selguse, finantskoormuse ausa ja õiglase jagamise hõlmatud liikmesriikide asutuste vahel, haldusliku lihtsuse ja normide täitmise tagamise.

■

- (5) Pikaajalise hoolduse hüvitisi seni määruse (EÜ) nr 883/2004 sisulises kohaldamisalas selgelt ei nimetata ning neid on koordineeritud ***põhimõtteliselt haigushüvitisi reguleerivate normide alusel***, mis põhjustab õiguslikku ebakindlust nii asutustele kui ka pikaajalise hoolduse hüvitiste taotlejatele. Kõnealuse määruse raames on vaja välja töötada pikaajalise hoolduse hüvitiste käsitlemiseks sobiv stabiilne õigusraamistik, mille kohaselt käsitatakse neid koordineerimisel üldreeglina jätkuvalt haigushüvitistena ning milles on sätestatud selliste hüvitiste selge määratlus ja loetelu.

■

- (6) Töötushüvitiste valdkonnas tuleks kindlustusperioodide liitmist käsitlevaid norme kohaldada ühetaoliselt kõigis liikmesriikides. ■

- (7) *Välja arvatud määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõigetes 2, 3 ja 5 osutatud täielikult töötute piiriüleste töötajate puhul tuleks selleks, et tagada töötu isiku ja töötushüvitist pakkuva liikmesriigi tööturu vahel tõeline seos, seada perioodide liitmist käsitlevad töötushüvitise õiguse andmise normid sõltuvusse tingimusest, et kindlustatud isikul on kõnealuses liikmesriigis kõige viimasena täitunud vähemalt ühe kuu pikkune katkematu kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood ning seeläbi on ta panustanud kõnealuse liikmesriigi töötushüvitisskeemi rahastamisse eelnevalt kindlaks määratud perioodi vältel. Kui viimases kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise liikmesriigis ei ole sellist perioodi täitunud, tuleks pädevaks lugeda eelmine liikmesriik, kus sellel isikul on täitunud vähemalt ühe kuu pikkune katkematu kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood. Registreerimine viimase kindlustuse liikmesriigi tööhõivetalitustes peaks olema sama mõjuga kui registreerimine selle liikmesriigi tööhõivetalituses, kus töötu isik oli eelnevalt kindlustatud. Kui isikul ei ole nõutav periood täitunud kummaski liikmesriigis, tuleks pädevaks lugeda viimase kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise liikmesriik.*

- (8) ■ Selleks et parandada nende töötute võimalusi, kes liiguvad teise liikmesriiki töö otsimise eesmärgil, ja nende väljavaateid tööturule naasmiseks ning lahendada oskuste mittevastavuse probleem piiriüleselt, ***peaks liikmesriikidel olema võimalik otsustada kasutada võimalust pikendada töötushüvitiste ülekandmise kestust kuni kõnealuse isiku hüvitiste saamise õiguse lõppemiseni.***

- (9) *Töötud, kes oma viimase tegevuse ajal elasid muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik ja kes elavad jätkuvalt selles teises liikmesriigis või naasevad sinna, peaksid saama hüvitisi vastavalt pädeva liikmesriigi õigusaktidele, tingimusel et neil on viimase tegevuse liikmesriigis täitunud vähemalt 22 nädala pikkune katkematu kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood (edaspidi „kaetuse periood“). Kaetuse perioodi arvutamisel tuleks arvesse võtta üksnes pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel täitunud katkematuid kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioode. Kui kaetuse periood on täitunud, peab pädev liikmesriik hindama, kas isik vastab tema riigisisestes õigusaktides sätestatud töötushüvitise saamise tingimustele, nagu elaks isik nimetatud liikmesriigis. Isik peaks täitma pädeva liikmesriigi kohaldatavates õigusaktides sätestatud kohustusi. Kui isik otsustab olla kättesaadav teise liikmesriigi tööhõivetalitustele, et seal tööd otsida, peaks ta täitma selle teise liikmesriigi õigusaktides sätestatud tingimusi ja pidama kinni seal kehtivast kontrollikorrast. Töötu sihtkoha liikmesriigi asutus peaks edastama pädevale liikmesriigile igal kuul asjakohast teavet töötu olukorra kohta ning eelkõige selle kohta, kas isik on endiselt registreeritud tööhõivetalitustes ja kas ta järgib korraldatud kontrolli- ning aktiveerimiskorda või töö vahendamise korda.*

- (10) *Määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 rakendamise käigus ning kooskõlas vastastikuse teavitamise ja koostöö kohustusega peaksid liikmesriikide asutused muu hulgas vahetama andmeid, mis on vajalikud, et tuvastada asjaomaste isikute määrusest (EÜ) nr 883/2004 tulenevaid õigusi ja kohustusi puudutavates tingimustes toimunud muudatusi. Liikmesriigid võivad otsustada kasutada rohkem elektroonilisi vahendeid, et parandada vastastikuse teavitamise ja koostöö kohustuse täitmist.*

- (11) *Luksemburgi tööturгу iseloomustavad mitmed iseärasused. Riigi kogu töötavas elanikkonnas on väga suur osakaal piirialatöötajatel, mis on oluliselt suurem kui teiste liikmesriikide piirialatöötajate osakaal töötavas elanikkonnas. Piiriala- ja piiriüleseid töötajaid käsitlevate uute õigusnormide kehtestamine paneb Luksemburgi riiklikule tööhõiveametile hinnanguliselt väga suure halduskoormuse, kuna sellega suureneb märkimisväärselt nende piirialatöötajate arv, kellele amet on pädev asutus. Seepärast on asjakohane anda Luksemburgile täiendav järkjärguline üleminekuperiood, mille jooksul jätkatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklite 65 ja 86 ning määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklite 56 ja 70 ning 5. lisa nende sätete kohaldamist, mis kehtisid enne ...*
- [muutmismääruse jõustumise kuupäev], et võimaldada teha vajaliku aja jooksul ettevalmistavaid samme praeguselt õigusraamistikult uutele õigusnormidele sujuvaks üleminekuks ning oma sotsiaalkindlustussüsteemi kohandamiseks. Kõnealuse järkjärgulise üleminekuperioodi jooksul ei tuleks Luksemburgi suhtes kohaldada määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklit 56a, mis lisatakse käesoleva määrusega.*

- (12) *Võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas C-347/12 Wiering⁷, on diferentseeritud lisahüvitise arvutamiseks kaks sama liiki perehüvitiste kategooriat, nimelt rahalised perehüvitised, mille põhieesmärk on asendada lapse kasvatamise aja tõttu teenimata jäävat sissetulekut, ja kõik muud perehüvitised.*
- (13) *Rahalised perehüvitised, mille põhieesmärk on täielikult või osaliselt asendada teenimata jäävat sissetulekut või sissetulekut, mida isik ei saa lapse kasvatamise aja tõttu teenida, on välja töötatud selliselt, et need vastaksid vanema isiklikele või individuaalsetele vajadustele vastavalt pädeva liikmesriigi õigusaktidele, ja seega eristatakse neid teistest perehüvitistest, kuna nende eesmärk on hüvitada vanemale saamata jäänud sissetulek või palk lapse kasvatamise aja jooksul ning mitte katta üksnes perekonna üldväljaminekuid.*

⁷ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 13. juuni 2014, Wiering, C-347/12, ECLI:EU:C:2014:300.

- (14) Selleks et *määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009* saaks õigeaegselt muuta riigi tasandil toimunud arengute arvessevõtmiseks, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses *määruse (EÜ) nr 883/2004* ja määruse (EÜ) nr 987/2009 lisade muutmisega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes⁸ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁸ *ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.*

- (15) Selleks et toetada liikmesriike nende jõupingutustes võitluses kelmuste ja pettuste ning vigade vastu koordineerimismääruste kohaldamisel, on vaja kehtestada täiendav õiguslik alus nende isikute isikuandmete töötlemiseks, kelle suhtes kohaldatakse määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009, **kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679⁹**. See võimaldaks liikmesriigil ■ võrrelda tema pädevate asutuste valduses olevaid andmeid teise liikmesriigi valduses olevate andmetega, et tuvastada vigu ja ebatäpsusi, mis vajavad täiendavat uurimist.
- (16) Eesmärgiga kiirendada dokumentide kontrollimist ja tagasivõtmist ■ kelmuste ja pettuste ning vigade korral, on vaja tugevdada koostööd ja teabevahetust väljastava asutuse ja tagasivõtmist taotleva asutuse vahel. Kui esineb kahtlus dokumendi kehtivuse või tõendusmaterjali õigsuse suhtes ■, on liikmesriikide ja asjaomaste isikute huvides, et asjaomased asutused jõuaksid kokkuleppele mõistliku aja jooksul.

⁹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).***

- (17) *Tuleks luua üksikasjalik koostöökord juhuks, kui tekib kahtlus dokumentide kehtivuses, mis käsitlevad nende dokumentide omaniku suhtes kohaldatavaid sotsiaalkindlustusalaseid õigusakte. Samuti on vaja näha ette täiendavad tagasiulatuvusnormid juhuks, kui dokument võetakse tagasi või seda parandatakse. Siia kuuluksid näiteks olukorrad, mille puhul peaks asjaomased liikmesriigid kaaluma dokumendis käsitletavate osa või kõigi perioodide puhul määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklil 16 põhineva kokkuleppe sõlmimist.*
- (18) Et tagada koordineerimisnormide tõhus ja tulemuslik toimimine, on vaja selgitada norme selliste töötajate suhtes kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramisel, kes tegutsevad kahes või enamas liikmesriigis, et tagada suurem võrdsus tingimustega, mida kohaldatakse ühte liikmesriiki majandustegevuse eesmärgil ■ saadetud isikute puhul. ■
- (19) *Tuleks tugevdada teise liikmesriiki saadetud töötajate seost päritoluliikmesriigi sotsiaalkaitsesüsteemiga, nähes ette minimaalse varasema kaetuse perioodi.*

- (20) Selleks et tagada määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklite 12 ja 13 **ning määruses (EÜ) nr 987/2009 sätestatud sissenõudmist käsitlevate normide** ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁰.
- (21) Kui liikmesriik ei suuda nõutava tähtaja jooksul teatada keskmist aastast kulu isiku kohta igas vanuseklassis konkreetsel võrdlusaastal, peaksid liikmesriigid saama kõnealuse aasta nõuete esitamisel tugineda vahetult eelnenud aasta keskmistele kuludele, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*. Mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmine kindlaksmääratud summade alusel peaks olema võimalikult lähedane tekkinud tegelikele kuludele. Teatamiskohustusest tehtaval erandil peaks olema halduskomisjoni luba ja seda ei tohiks anda kahel järjestikusel aastal.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (22) Tasaarvestust, mida kohaldatakse juhul, kui liikmesriigi õigusakte kohaldati ajutiselt vastavalt määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklile 6, tuleks laiendada ka juhtumitele, ***kui asutusel puudus pädevus hüvitiste andmiseks või maksmiseks või sissemaksete saamiseks***. Sellega seoses on vaja lõpetada riigisisese õiguse piiravate sätete kohaldamine, tagamaks, et asutustevahelist tagasiulatuvat lahendamist ei takistaks mis tahes ühitamatud tähtajad, mis on sätestatud riigisisestes õigusaktides, ning samas tuleks kehtestada ühtne ***kolmeaastane*** aegumistähtaeg, mida hakatakse arvestama alates kõnealuse määruse artikli 5 lõigetes 3 ja 4 ning artikli 6 lõikes 3 osutatud dialoogi algusest, tagamaks, et vaidluste lahendamise korda ei kahjustataks.

- (23) Tulemuslik sissenõudmine on kuritarvituste ning kelmuste ja pettuste ennetamise vahend ning viis, kuidas tagada sotsiaalkindlustussüsteemide sujuv toimimine. Määruse (EÜ) nr 987/2009 IV jaotise III peatükis sätestatud sissenõudmismenetlused tuginevad menetlustele ja normidele, mis on sätestatud direktiivis 2008/55/EÜ¹¹. Kõnealune direktiiv on asendatud direktiiviga 2010/24/EL¹², millega kehtestati ühtne juriidiline dokument täitemeetmete jaoks ning nõuetega seotud juriidilistest dokumentidest ja vahenditest teatamise tüüpvorm. Halduskomisjoni *tehtud* läbivaatamise käigus pidas enamik liikmesriike kasulikuks kasutada täitmisele pööramist lubavat ühtset juriidilist dokumenti, mis sarnaneb direktiiviga 2010/24/EL kehtestatule. Seetõttu on vajalik, et vastastikuse abi normid sotsiaalkindlustusega seotud nõuete sissenõudmisel kajastaksid direktiivis 2010/24/EL sätestatud uusi meetmeid, et tagada tulemuslikum sissenõudmine ning koordineerimismisnormide sujuv toimimine.

¹¹ Nõukogu 26. mai 2008. aasta direktiiv 2008/55/EÜ vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 150, 10.6.2008, lk 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/55/oj>).

¹² Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.3.2010, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/24/oj>).

- (24) Et võtta arvesse õiguslikke muudatusi teatavates liikmesriikides ja *Ühendkuningriigis*¹³ ning tagada õiguskindlus sidusrühmadele, *tuleks* määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 lisasid muuta.
- (25) *Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001¹⁴ artikli 28 lõikele 2 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas arvamuse 8. mail 2017.*
- (26) *Ehkki mitmeid käesoleva määruse sätteid saab kohaldada viivitamata, kuna need ei vaja rakendamist, on asjakohane näha teatavate käesoleva määruse sätete jaoks ette hilisem kohaldamiskuupäev, et anda liikmesriikidele nende rakendamiseks piisavalt aega,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹³ *Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik lakkas olemast liikmesriik 31. jaanuaril 2020. Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu kohaselt kohaldatakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis ja selle suhtes jätkuvalt määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 seoses kõnealuse lepingu artiklites 30, 32 ja 33 osutatud isikutega.*

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/45/oj>).

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 883/2004 muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse järgmine põhjendus:

„(2a) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklitega 45 ja 48 tagatakse töötajate vaba liikumine, millega kaasneb igasuguse kodakondsusel põhineva diskrimineerimise kaotamine, ning nähakse ette vajalike meetmete võtmine sotsiaalkindlustuse valdkonnas sellise vabaduse tagamiseks. Lisaks on ELi toimimise lepingu artikli 21 kohaselt igal liidu kodanikul õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, kui aluslepingutega ja nende rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutest ja tingimustest ei tulene teisiti.“

2) **Põhjendus 5 asendatakse järgmisega:**

„(5) **Kõnealuse koordineerimise raames on vaja tagada liidu piires asjaomastele isikutele eri riigisiseste õigusaktide alusel võrdne kohtlemine.**

(5a) Käesolevas määruses sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet kohaldades tuleb järgida Euroopa Kohtu praktikat. Euroopa Kohus on seda põhimõtet ning käesoleva määruse ja muu hulgas direktiivi 2004/38/EÜ vahelist suhet tõlgendanud kohtuasjades C-140/12 Brey*, C-333/13 Dano, C-67/14 Alimanovic***, C-299/14 Garcia-Nieto**** ja C-308/14 komisjon vs. Ühendkuningriik***** tehtud otsustes.**

(5b) Liikmesriigid peaksid tagama, et liikuvatele, majanduslikult mitteaktiivsetele liidu kodanikele ei takistata vastuvõtvast liikmesriigis üldise ravikindlustuse tingimustele vastavust, nagu on sätestatud direktiivis 2004/38/EÜ. Neil tuleks lubada kooskõlas riigisisese õiguse ja tavaga panustada proportsionaalsel viisil üldisesse ravikindlustusskeemi, kui nad ei saa muul viisil täita asjakohaseid üldise ravikindlustuse saamise kriteeriumeid selles liikmesriigis, kus nad tavaliselt elavad.

-
- * Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. september 2013, Brey, C-140/12, ECLI:EU:C:2013:565.
- ** Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. november 2014, Dano, C-333/13, ECLI:EU:C:2014:2358.
- *** Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 15. september 2015, Alimanovic, C-67/14, ECLI:EU:C:2015:597.
- **** Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 25. veebruar 2016, García-Nieto, C-299/14, ECLI:EU:C:2016:114.
- ***** Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. juuni 2016, C-308/14, komisjon vs. Ühendkuningriik, ECLI:EU:C:2016:436.“

3) Põhjendus 18b asendatakse järgmisega:

„**(18b)** Komisjoni määruse (EL) nr 965/2012* III lisa FTL-alajaos on mõiste „põhibaas“ lennumeeskonna ja salongipersonali liikmete puhul määratletud kui käitaja määratud asukoht, kust meeskonnaliige tavaliselt alustab ja kus lõpetab tööülesande või tööülesannete sarja täitmise ning kus käitaja tavaliselt ei pea vastutama konkreetse meeskonnaliikme majutamise eest.

-
- * Komisjoni 5. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 965/2012, millega kehtestatakse lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (ELT L 296, 25.10.2012, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj>).“

4) Põhjendus 24 asendatakse järgmisega:

„(24) Kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga tuleks pikaajalise hoolduse hüvitisi kindlustatud isikutele ja nende pereliikmetele *põhimõtteliselt jätkuvalt koordineerida vastavalt* haigushüvitiste puhul kohaldatavatele normidele. *Nimetatud normides tuleks aga arvesse võtta pikaajalise hoolduse hüvitiste eripära.* Samuti on vaja ette näha erisätted pikaajalise hoolduse mitterahaliste ja rahaliste hüvitiste kattumise korral.

(24a) Pikaajalise hoolduse hüvitiste all mõeldakse ainult hüvitisi, mille esmane otstarve on vastata nende inimeste hooldusvajadusele, kes vajavad näiteks vanaduse, puuete või haiguse tekitatud kahjustuse tõttu pikaajaliselt märkimisväärses mahu teiste abi, et teha olulisi igapäevatoiminguid. Samuti mõeldakse pikaajalise hoolduse hüvitiste all ainult hüvitisi, mida võib käsitada käesoleva määruse tähenduses sotsiaalkindlustushüvitistena. Kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga, näiteks kohtuasjas C-433/13 komisjon vs. Slovaki Vabariik, on sotsiaalkindlustushüvitised hüvitised, mida antakse õiguslikult määratletud olukorrast lähtuvalt ilma hüvitisesaajate isiklike vajadusi individuaalselt ja kaalutusõiguse alusel hindamata. Pikaajalise hoolduse hüvitisi tuleks seega tõlgendada sellele vastavalt. Ennekõike ei tohiks pikaajalise hoolduse hüvitised hõlmata sotsiaal- või arstiabi. Hüvitisi, mida antakse kaalutusõiguse alusel pärast taotleja isiklike vajaduste hindamist, ei käsitata käesoleva määrusega hõlmatud pikaajalise hoolduse hüvitistena.*

* Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. september 2015, komisjon vs. Slovaki Vabariik, C-433/13, ECLI:EU:C:2015:602.“

5) *Lisatakse järgmised põhjendused:*

„(32a) Liikmesriigid võivad otsustada, kas nad pikendavad käesoleva määruse artikli 64 lõike 1 punktis c ette nähtud kuuekuulist perioodi kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas Euroopa Kohtu otsusega kohtuasjas C-551/16 Klein Schiphorst.*

*(32b) ELi toimimise lepingu artikliga 45 tagatakse töötajate vaba liikumine liidus ning keelatakse liikmesriikide töötajate igasugune kodakondsuse alusel diskrimineerimine, muu hulgas töölevõtmisel. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 492/2011** kohaselt peavad ka piirialatöötajatel olema sellised põhiõigused ilma diskrimineerimiseta. Kõnealuse määruse artiklis 5 on sätestatud, et liikmesriigi kodanikule, kes otsib tööd teise liikmesriigi territooriumil, annavad sealsed tööhõivetalitused samasugust abi nagu oma riigi tööd otsivatele kodanikele.*

*(32c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega 573/2014/EL*** luuakse kogu liitu hõlmav avalike tööturuasutuste võrgustik, mille eesmärk on ergutada liikmesriikidevahelist koostööd tööhõive valdkonnas avalike tööturuasutuste vastutusalas, sealhulgas toetades suuremat vabatahtlikku geograafilist ja tööalast liikuvust õiglastel alustel, et rahuldada tööturgude konkreetseid vajadusi.*

* *Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 21. märts 2018, J. Klein Schiphorst, C-551/16, ECLI:EU:C:2018:200.*

** *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määrus (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires (ELT L 141, 27.5.2011, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/492/oj>).*

*** *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta otsus nr 573/2014/EL avalike tööturuasutuste koostöö tõhustamise kohta (ELT L 159, 28.5.2014, lk 32, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/573\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/573(2)/oj)).“*

6) Lisatakse järgmised põhjendused:

„(35a) *Diferentseeritud lisahüvitise arvutamisel võetakse käesolevas määruses arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-347/12 Wiering* ning esitatakse vajalikud selgitused ja lihtsustused. Võttes arvesse liikmesriikide mitmesuguste perehüvitiste eripära, tuleks eristada kahte perehüvitiste kategooriat nende põhieesmärgi, muude eesmärkide ja andmise aluse põhjal.*

(35b) *Rahalisi perehüvitisi, mille põhieesmärk on täielikult või osaliselt asendada teenimata jäävat sissetulekut või sissetulekut, mida isik ei saa lapse kasvatamise tõttu teenida, saab eristada muudest perehüvitistest, mis on ette nähtud perekonna väljaminekute katmiseks. Kuna selliseid hüvitisi võib pidada individuaalseteks õigusteks, mis on ette nähtud personaalselt lapsevanemale vastavalt pädeva liikmesriigi õigusaktidele, peaks neid olema võimalik näha ette üksnes asjaomasele vanemale. Sellised individuaalsed hüvitised on loetletud käesoleva määruse XIII lisa I osas. Teisese pädevusega liikmesriigil peaks olema võimalik mitte kohaldada hüvitiste prioriteetsuse määramise norme, kui perehüvitist on õigus saada nii pädeva liikmesriigi õigusaktide kui ka pereliikmete elukohaliikmesriigi õigusaktide alusel. Kui liikmesriik ei kohalda prioriteetsuse määramise norme, peab ta seda tegema järjepidevalt seoses kõigi samasuguses olukorras olevate õigustatud isikutega, ning see tuleb loetleda XIII lisa II osas.*

(35c) Käesolevas määruses võetakse asjakohasel juhul arvesse nõukogu määrust (EÜ) nr 4/2009.**

*** Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 13. juuni 2014, Wiering, C-347/12, ECLI:EU:C:2014:300.**

**** Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes (ELT L 7, 10.1.2009, lk 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/2009/4\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2009/4(1)/oj)).“**

7) Lisatakse järgmine põhjendus:

„(39a) Käesoleva määruse alusel toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse asjaomaseid liidu andmekaitsealaseid õigusakte, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679*.

*** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).“**

8) **Lisatakse järgmised põhjendused:**

„(40a) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1724 artiklis 6 sätestatud põhimõtetega peavad liikmesriigid tagama, et asjaomased tööandjad või isikud saavad pääseda kohaldatavate sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide kindlaksmääramise taotlusele juurde ja täita seda täielikult veebipõhiselt, tingimusel et on kehtestatud asjakohased menetlused. Täielikult veebipõhine menetlus hõlmab automaatset kättesaamiskinnitust, välja arvatud juhul, kui menetluse tulemus saadakse koheselt. Menetlus peaks olema kasutajasõbralik. Käeolevas määruses nõutakse, et liikmesriigid suurendaksid järk-järgult uue tehnoloogia kasutamist, et vahetada ja töödelda sotsiaalkindlustuse koordineerimise normide kohaldamiseks vajalikke andmeid ning nende andmetele juurde pääseda. Need normid hõlmavad määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklites 15, 16 ja 19 osutatud menetlusi.*

(40b) Liidu sotsiaalkindlustuse koordineerimist käsitlevate õigusaktide eesmärki silmas pidades on liikmesriikidel küll kohustus täita liidu õigusest tulenevaid kohustusi käesoleva määrusega ja määrusega (EÜ) nr 987/2009 hõlmatud valdkondades, kuid võimalikud meetmed nende kohustuste rikkumise vastu ei tohiks takistada vaba liikumise õiguse kasutamist liidus. Eelkõige ei tohi määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 15 lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmata jätmise korral võetavad meetmed, mis nõuavad enne teises liikmesriigis tegevuse alustamist selle liikmesriigi pädeva asutuse teavitamist, kelle õigusakte kohaldatakse, ja määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 19 lõikes 2 osutatud tõendi taotlemist, põhjustada asjaomaste isikute vaba liikumise põhjendamatuid ja ebaproportsionaalseid piiranguid. Nende kohustuste täitmata jätmine ei too automaatselt kaasa kohaldatavate riigisiseste õigusaktide muutmist, mis tuleks kindlaks määrata kooskõlas käesoleva määruse II jaotisega. Lisaks tuleks neid kohustusi tõlgendada ja tagada nende täitmine kooskõlas Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikaga, mis käsitleb tõendit kohaldatavate õigusaktide kohta, mis väljastatakse tavaliselt porditava dokumendi A1 (PD A1) ja selle eelkäija, tõendi E-101 vormis.

*(40c) Tagamaks, et sotsiaalkindlustuse koordineerimise normid täidavad jätkuvalt oma eesmärgi, on oluline võtta arvesse tehnoloogia arengut ja digitaliseerimisest saadavat kasu, eelkõige pädevate asutuste vahelise teabevahetuse ühtlustamisel ja lihtsustamisel. Tehnoloogilised edusammud sotsiaalkindlustuse koordineerimisel, näiteks täielikult rakendatud ja toimiv Euroopa sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise süsteem, võivad aidata lihtsustada protsessi ja vastavust määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklile 15. Sotsiaalkindlustustõendite, sealhulgas kohaldatavaid õigusakte käsitleva tõendi taotlemise ja saamise protsessi digitaliseerimine on veel üks oluline samm lahenduse suunas, mis võimaldab neid tõendeid piiriülevalt reaalajas kontrollida ja nende kehtivust kiiresti kinnitada. Komisjon ja liikmesriigid teevad tihedat koostööd, et edendada sellise üksikisikute ja avaliku sektori asutuste vahelise suhtluse digitaliseerimist, näiteks Euroopa sotsiaalkindlustuspassi algatuse abil. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1183** loodud Euroopa digiidentiteedikukrutest võib saada digisüsteem, mis hõlbustab kasutajasõbralikku ja turvalist piiriülest tuvastamist ja kontrollimist.*

(40d) Liikmesriigid peaksid asjakohasel juhul jätkama investeerimist oma sotsiaalkindlustussüsteemide digitaliseerimisse, muu hulgas selleks, et tagada liikuvatele kodanikele ja ettevõtjatele sujuv digikogemus. Selleks võivad nad kasutada olemasolevaid liidu rahastamisvahendeid. Kohaldataval juhul võiks sellist rahastamist võimendada, et toetada asjakohaseid riikliku tasandi reforme, mis on vajalikud käesoleva määruse ja määruse (EÜ) nr 987/2009 nõuetekohase jõustamise edendamiseks ning selleks, et võidelda kelmuse ja pettuste ning vigade vastu, sealhulgas andmete kogumise ja aruandluse parandamise teel.

*(40e) Euroopa Tööjõuameti (ELA) eesmärk on muu hulgas aidata liikmesriikidel ja komisjonil tulemuslikult kohaldada liidu õigust ja tagada selle täitmine, mis on seotud tööjõu liikuvusega liidus ja sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimisega liidus, aidates seeläbi oma volituste piires tagada tööjõu õiglast liikuvust liidus. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1149*** kohaselt hõlbustab ja tõhustab ELA liikmesriikidevahelist koostööd, sealhulgas hõlbustades kooskõlastatud ja ühiskontrolle, mis võivad hõlmata ka teatamiskohustuse täitmist ja sellest kohustusest tehtavate eranditega seotud kuritarvituste avastamist, ning lihtsustades ja kiirendades liikmesriikidevahelist koostööd ja teabevahetust. ELA edendab liikmesriikidevaheliste elektrooniliste teabevahetusmehhanismide ja andmebaaside võimalikku kasutamist, et hõlbustada andmete reaalajas juurdepääsu ja avastada kelmusi ja pettusi, ning võib soovitada võimalikke parandusi nende mehhanismide ja andmebaaside kasutamiseks.*

-
- * *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).*
- ** *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1183, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega (ELT L, 2024/1183, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj>).*
- *** *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1149, millega asutatakse Euroopa Tööjõuamet, muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004, (EL) nr 492/2011 ja (EL) 2016/589 ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2016/344 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1149/oj>).“*

9) Lisatakse järgmine põhjendus:

„(46) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste *harta ja Euroopa inimõiguste konventsiooniga* tunnustatud põhimõtteid, ning määrust tuleb rakendada nende õiguste ja põhimõtetega kooskõlas.“;

10) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkti i alapunkti 1 *alapunkt* ii *asendatakse järgmisega*:

„ii) III jaotise 1. peatüki kohaste mitterahaliste hüvitiste puhul isik, keda määratletakse või tunnistatakse pereliikmena või leibkonna liikmena selle liikmesriigi õigusaktides, kus ta elab;“;

b) punkti va *alapunkt* i *asendatakse järgmisega*:

„i) III jaotise 1. peatüki (haigus-, rasedus- ja sünnitus- ning samaväärsed isadushüvitised) kohaldamisel mitterahalised hüvitised, mis on sätestatud liikmesriigi õigusaktides ning mille eesmärk on osutada või teha kättesaadavaks arstiabi ning sellise abiga seonduvad tooted ja teenused või maksta nende eest otse või hüvitada nende kulu.

ia) III jaotise 1. peatüki (pikaajalise hoolduse hüvitised) kohaldamisel mitterahalised hüvitised, mis on sätestatud liikmesriigi õigusaktides ning mille eesmärk on osutada või teha kättesaadavaks käesoleva artikli punktis vb osutatud pikaajalist hooldust või maksta nende eest otse või hüvitada selle kulu;“;

c) lisatakse järgmine punkt:

„vb) pikaajalise hoolduse hüvitised – mitterahalised või rahalised hüvitised, **mille eesmärk on katta sellise isiku hooldusvajadusi**, kes ■ kahjustuse tõttu vajab **pikaajaliselt** märkimisväärses mahu teise isiku või isikute abi, et teostada olulisi **igapäevategevusi**, **selleks et** toetada tema isiklikku iseseisvust, sealhulgas **samal eesmärgil antavad** hüvitised sellist abi osutavale isikule;“.

11) Artikli 3 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) haigus- ja pikaajalise hoolduse hüvitised;“.

12) Artikli 9 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kirjalikult artikli 1 punkti l kohastest deklaratsioonidest, artiklis 3 osutatud õigusaktidest ja skeemidest, konventsioonidest, millega nad on ühinenud artikli 8 lõikes 2 osutatud korras, ja artiklis 58 osutatud miinimumhüvitistest ning nende sisulistest muudatustest. Teadetes märgitakse kuupäev, millest alates kohaldatakse käesolevat määrust liikmesriikide täpsustatud kindlustusskeemide suhtes.“

13) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) *lõige 2 asendatakse järgmisega:*

„2. Käesoleva jaotise eesmärgil käsitletakse isikuid, kes saavad rahalisi hüvitisi seoses oma tööga või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisega või selle tõttu, nimetatud tegevusega tegelejatena. See ei kehti invaliidsus-, vanadus- või toitjakaotuspensionite või tööõnnetus- või kutsehaiguspensionite ega pikaajalise hoolduse rahaliste hüvitiste suhtes, mida makstakse hooldust vajavale isikule.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Reisijate- või kaubaveoteenuseid osutava lennumeeskonna või salongipersonali tegevus loetakse toimuvaks ■ liikmesriigis, kus asub määruse (EL) nr 965/2012 III lisa FTL-alajaos määratletud põhibaas.“

14) Artikkel 12 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 12

Erieeskirjad

1. Isiku suhtes, kes töötab liikmesriigis tööandja heaks, kes tavaliselt seal tegutseb, ning kelle tööandja saadab teise liikmesriiki selle tööandja nimel tööd tegema, kohaldatakse jätkuvalt esimese liikmesriigi õigusakte, tingimusel et sellise töö eeldatav kestus ei ületa 24 kuud ning *see isik ei asenda* teist ***käesoleva lõike kohaselt saadetud*** töötajat või ***lõikes 2*** osutatud füüsilisest isikust ettevõtjat.
2. Isiku suhtes, kes tavaliselt tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana ühes liikmesriigis ja kes läheb tegelema sarnase tegevusega teise liikmesriiki, kohaldatakse jätkuvalt esimese liikmesriigi õigusakte, tingimusel et sellise tegevuse eeldatav kestus ei ületa 24 kuud ning *see isik ei asenda* teist ***lõike 1 kohaselt saadetud*** töötajat või ***käesolevas lõikes osutatud*** füüsilisest isikust ettevõtjat.

3. *Kui lõikes 1 osutatud töötaja või lõikes 2 osutatud füüsilisest isikust ettevõtja ei vii tööd või tegevust teises liikmesriigis lõpule ja ta asendatakse teise isikuga, kohaldatakse teise isiku suhtes edasi selle liikmesriigi õigusakte, kust ta on saadetud või kus ta tavaliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseb, tingimusel et kõigi asjaomaste isikute töö või tegevuse kestus teises liikmesriigis ei ületa 24 kuud ning muud lõikes 1 või 2 sätestatud tingimused on täidetud.*“

15) Artikli 13 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„4a. Isiku suhtes, kes *töötab või tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana ühes liikmesriigis ja* saab samal ajal töötushüvitisi teiselt liikmesriigilt, kohaldatakse selle liikmesriigi õigusakte, kes töötushüvitisi maksab.

5. Lõigetes 1–4a nimetatud isikuid koheldakse kooskõlas käesolevate sätetega kindlaks määratud õigusaktide kohaldamise eesmärgil nii, nagu toimuks kogu nende tööine tegevus või tegevus füüsilisest isikust ettevõtjana ja nad saaksid kogu tulu asjaomases liikmesriigis.“

16) *III jaotise 1. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:*

„Haigus-, pikaajalise hoolduse, rasedus- ja sünnitus- ning samaväärsed isadushüvitised“

17) Artikli 19 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui lõike 2 kohaselt ei ole sätestatud teisiti, on kindlustatud isikul ja tema pereliikmetel, kes viibivad muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik, õigus mitterahalistele hüvitistele, mis nende viibimise ajal on vajalikud meditsiinilistel põhjustel või pikaajalise hoolduse vajaduse tõttu, võttes arvesse hüvitiste iseloomu ja eeldatavat viibimise pikkust. Neid hüvitisi annab pädeva asutuse nimel viibimiskoha liikmesriigi asutus vastavalt selle liikmesriigi õigusaktide sätetele, nii nagu oleks asjaomane isik kindlustatud nimetatud õigusaktide alusel.“

18) *Artikli 20 lõige 1 asendatakse järgmisega:*

„1. Kui käesoleva määrusega ei ole sätestatud teisiti, siis kindlustatud isik, kes reisib teise liikmesriiki eesmärgiga sealviibimise ajal saada artikli 1 punkti va alapunktis i osutatud mitterahalisi hüvitisi, peab taotlema luba pädevalt asutuselt.“

19) *Artikkel 30 asendatakse järgmisega:*

„Artikkel 30

Pensionäride sissemaksed

- 1. Liikmesriigi asutus, mis kohaldatavate õigusaktide alusel vastutab haigus-, pikaajalise hoolduse, rasedus- ja sünnitus- ning samaväärsete isadushüvitiste sissemaksete mahaarvamise eest, võib kohaldatavate õigusaktide alusel arvutatud mahaarvamisi taotleda ja sisse nõuda üksnes selles ulatuses, milles nimetatud liikmesriigi asutus kannab hüvitiste kulud artikkel 23–26 alusel.*
- 2. Kui artiklis 25 osutatud juhtudel sõltub haigus-, pikaajalise hoolduse, rasedus- ja sünnitus- ning sellega samaväärsete isadushüvitiste saamine sissemaksete või samalaadsete maksete tasumisest selle liikmesriigi õigusaktide kohaselt, kus asjaomane pensionär elab, ei tule seal elamisest tulenevalt selliseid sissemaksid tasuda.“*

20) Artiklisse 32 lisatakse järgmine lõige:

„3. Kui pereliikmel on tuletatud õigus hüvitistele enam kui ühe liikmesriigi õigusaktide kohaselt, kohaldatakse järgmisi prioriteetsuse määramise reegleid:

- a) erinevatest alustest tulenevate õiguste puhul on nende prioriteetsusjärjekord järgmine:
 - i)* kindlustatud isiku töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alusel saadavad õigused;
 - ii)* kindlustatud isiku pensioni alusel saadavad õigused;
 - iii)* kindlustatud isiku elukoha alusel saadavad õigused;
- b)* samadest alustest tulenevate tuletatud õiguste puhul kehtestatakse prioriteetsusjärjekord, viidates täiendava kriteeriumina pereliikme elukohale;
- c)* kui prioriteetsusjärjekorda ei ole võimalik kehtestada punkti a või b alusel, võetakse viimase kriteeriumina arvesse kindlustatud isiku kõige pikemat kindlustusperioodi riiklikus pensioniskeemis.“

21) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 33a

Pikaajalise hoolduse hüvitised

- 1. Halduskomisjon koostab pärast sotsiaalpartneritega konsulteerimist üksikasjaliku loetelu pikaajalise hoolduse hüvitistest, mis vastavad artikli 1 punktis vb sätestatud kriteeriumidele, ja täpsustab iga juhtumi puhul, kas need on mitterahalised või rahalised hüvitised ja kas neid antakse hooldatavale isikule või hooldajale.**
- 2. Kui käesoleva peatükiga hõlmatud pikaajalise hoolduse hüvitistel on ka III jaotise mõne teise peatüki kohaselt koordineeritud hüvitiste tunnused, võib liikmesriik erandina käesoleva artikli lõikest 1 koordineerida selliseid hüvitisi kõnealuses peatükis sätestatud normide kohaselt, tingimusel et sellise koordineerimise kogutulemus on hüvitise saajatele vähemalt sama soodus, kui hüvitisi oleks koordineeritud käesoleva peatüki alusel pikaajalise hoolduse hüvitistena, ja need kuuluvad XII lisas esitatud loetellu, kus täpsustatakse, millist III jaotise peatükki kohaldatakse.**
- 3. Käesoleva määruse artikli 34 lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ka XII lisas loetletud hüvitistele.“**

22) Artikkel 34 *asendatakse järgmisega:*

„Artikkel 34

Pikaajalise hoolduse hüvitiste kattumine

1. *Kui isikul, kes saab pädevalt liikmesriigilt artikli 21 või 29 alusel rahalisi pikaajalise hoolduse hüvitisi, on käesoleva peatüki kohaselt samuti õigus taotleda samal eesmärgil kavandatud mitterahalisi hüvitisi elukoha- või viibimisliikmesriigi asutusest ning pädeva liikmesriigi asutus peab need mitterahalised hüvitised artikli 35 alusel tagasi maksma, kohaldatakse artiklit 10. Sellega seoses vähendatakse juhul, kui asjaomane isik saab kõnealuseid mitterahalisi hüvitisi, pädeva liikmesriigi antavate rahaliste hüvitiste summat nende mitterahaliste hüvitiste väärtuse võrra.*
2. *Kaks või mitu liikmesriiki või nende pädevad võimuorganid võivad kokku leppida muid või täiendavaid meetmeid, mis ei ole asjaomastele isikutele lõikes 1 sätestatud põhimõtetest ebasoodsamad.*
3. *Kui rahalisi pikaajalise hoolduse hüvitisi enam kui ühe liikmesriigi õigusaktide alusel antakse samal perioodil ja samade laste eest, kohaldatakse kattumise puhul kehtivaid prioriteetsuse määramise norme, mis on sätestatud artikli 68 lõikes 1.“*

23) Artikli 50 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui mis tahes hetkel asjaomane isik ei vasta või enam ei vasta kõikidele nende liikmesriikide õigusaktides sätestatud tingimustele, mida tema suhtes on kohaldatud, ei arvesta asutused, mis kohaldavad õigusakte, mille tingimused on täidetud, kooskõlas artikli 52 lõike 1 punktiga b arvutusi tehes perioode, mis on täitunud selliste õigusaktide alusel, mille tingimusi ei täideta või enam ei täideta, kui see põhjustaks hüvitise summa vähenemist.“

24) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 60a

Erinormid töötushüvitise perioodide liitmise kohta

Artikli 6 kohaldamisel seoses käesoleva peatükiga liidab pädev liikmesriik ainult perioode, mida võetakse arvesse selle liikmesriigi õigusaktide alusel, kus need perioodid on töötushüvitise õiguse omandamise ja säilitamise mõistes täitunud.“

25) Artiklid 61, 62 ja 63 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 61

Erinormid kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodide liitmise ja töötushüvitiste maksmise pädevuse kohta

1. Välja arvatud artikli 65 lõigetes 2, 3 ja 5 osutatud täielikult töötute isikute puhul, sõltub *artiklite 6 ja 60a* kohaldamine *selle liikmesriigi poolt, kus on täitunud viimane kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood*, sellest, kas asjaomasel isikul on viimati täitunud vähemalt *ühe* kuu pikkune *katkematu* kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele, mille alusel hüvitisi taotletakse.
2. Kui töötul isikul ei *ole täitunud vähemalt ühe kuu pikkune katkematu* kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood *lõikes 1* osutatud liikmesriigi õigusaktide kohaselt, on tal õigus saada töötushüvitist vastavalt eelmise liikmesriigi õigusaktidele, kus tal on täitunud *vähemalt ühe kuu pikkune katkematu kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood*. *Liikmesriik, kes loetakse pädevaks käesoleva lõike alusel, annab töötushüvitisi kooskõlas oma õigusaktidega pärast artiklite 6 ja 60a kohaldamist vajalikus ulatuses ja kooskõlas artikliga 64a.*

3. *Kui töötul isikul ei ole täitunud vähemalt ühe kuu pikkune katkematu kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood ühes käesoleva artikli lõikes 1 või 2 osutatud liikmesriigis, loetakse pädevaks kõige viimane liikmesriik, kus sellel isikul on täitunud kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood, ja see liikmesriik annab töötushüvitisi kooskõlas oma õigusaktidega pärast artiklite 6 ja 60a kohaldamist vajalikus ulatuses.*

Artikkel 62

Hüvitiste arvutamine

1. *Selle liikmesriigi pädev asutus, kelle õigusaktide kohaselt arvutatakse hüvitisi varasema palga või kutsetegevuse tulu põhjal, võtab hüvitise arvutamisel arvesse üksnes palka või kutsetegevuse tulu, mida asjaomane isik sai viimasel töötamisel või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisel nimetatud õigusaktide alusel.*

2. *Lõiget 1 kohaldatakse ka siis, kui pädeva asutuse kohaldatavates õigusaktides on sätestatud kindel võrdlusperiood selle palga või kutsetegevuse tulu määratlemiseks, mille alusel hüvitised arvutatakse, ja kui asjaomase isiku suhtes kohaldati kogu või osa nimetatud perioodi vältel teise liikmesriigi õigusakte.*
3. *Erandina käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 ning kooskõlas rakendusmäärusega võtab elukohaliikmesriigi asutus artikli 65 lõike 2 esimese ja teise lõiguga hõlmatud töötute puhul tema kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud tingimustel ja piirides arvesse palka või kutsetegevuse tulu, mida asjaomane isik sai liikmesriigis, mille õigusakte tema suhtes kohaldati tema viimase töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ajal.*

Artikkel 63

Erisätted elukohareeglitest loobumise kohta

Käesoleva peatüki kohaldamisel kohaldatakse artiklit 7 üksnes artiklites 64, 64a ja 65 sätestatud juhtudel ning nendes sätestatud piirides.“

26) Artiklit 64 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 *punkt* c asendatakse *järgmisega*:

„c) *õigus saada hüvitist säilib kuus kuud alates kuupäevast, mil töötu isik ei olnud enam kättesaadav selle liikmesriigi tööhõivetalitustele, kust ta lahkus, tingimusel et hüvitise saamise kestus kokku ei ületa selle perioodi kogupikkust, mil tal oli õigus hüvitisele selle liikmesriigi õigusaktide alusel; pädevad talitused või asutused võivad seda kuuekuulist perioodi pikendada kuni kõnealuse isiku hüvitise saamise õiguse lõppemiseni;*“;

b) *lõige* 3 asendatakse *järgmisega*:

„3. *Kahe töötamise vahelisel perioodil säilib töötul õigus hüvitisele käesoleva artikli lõike 1 ja artikli 64a alusel kokku maksimaalselt kuueks kuuks, välja arvatud juhul, kui pädeva liikmesriigi õigusaktid on soodsamad; pädevad talitused või asutused võivad seda perioodi pikendada kuni kõnealuse isiku hüvitise saamise õiguse lõppemiseni.*“

27) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 64a

Erinormid teise liikmesriiki liikuvatele töötutele, kes ei vasta artikli 61 lõikes 1 ja artiklis 64 sätestatud tingimustele

1. Artikli 61 lõikes 2 osutatud *olukorra* puhul annab *pädevaks loetav* liikmesriik *kooskõlas oma õigusaktidega* töötushüvitisi artikli 64 lõike 1 punktis c ettenähtud aja jooksul, kui töötu isik on kättesaadav selle liikmesriigi tööhõivetalitustele, kus on täitunud kõige viimane *kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood*, ja vastab tingimustele, mis on kehtestatud asjaomase liikmesriigi õigusaktidega. *Registreerimine selle liikmesriigi tööhõivetalitustes, kus on täitunud kõige viimane kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood, on sama mõjuga kui registreerimine pädeva liikmesriigi tööhõivetalituses.* Artikli 64 lõikeid 2–4 kohaldatakse *mutatis mutandis*.
2. *Kui lõikes 1 osutatud töötu isik soovib otsida tööd muus liikmesriigis kui töötushüvitiste andmiseks pädev liikmesriik või liikmesriik, kus on täitunud kõige viimane kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood, kohaldatakse artiklit 64 mutatis mutandis. Seetõttu peetakse artikli 64 lõike 1 punktis a silmas selle liikmesriigi tööhõivetalitusi, kus on täitunud kõige viimane kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood.*“

28) Artikkel 65 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 65

Töötud, kes elasid muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik

1. ***Isik, kes on täielikult, osaliselt või periooditi töötanud ja kes oma viimase töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ajal elas muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik, peab olema kättesaadav [] pädeva liikmesriigi tööhõivetalitustele või osaliselt või periooditi töötanud isik asjakohasel juhul oma tööandjale, kelle jaoks ta jääb kättesaadavaks.***

Kõnealune isik saab hüvitist kooskõlas pädeva liikmesriigi õigusaktidega, nagu ta elaks selles liikmesriigis, ning tema suhtes kohaldatakse nendes õigusaktides sätestatud õigusi ja kohustusi. Nimetatud hüvitisi annab pädeva liikmesriigi asutus.

2. Erandina lõikest 1 peab täielikult töötu isik **■** olema kättesaadav elukohaliikmesriigi tööhõivetalitustele, tingimusel et:

- a) oma viimase töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ajal elas kõnealune isik muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik;
- b) kõnealune isik elab jätkuvalt elukohaliikmesriigis või on sinna naasnud ja
- c) kõnealusel isikul ei ole täitunud 22 nädala pikkune katkematu kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise periood üksnes pädeva liikmesriigi õigusaktide kohaselt.

Esimeses lõigus osutatud täielikult töötu isik saab hüvitisi kooskõlas elukohaliikmesriigi õigusaktidega, nagu tal oleks täitunud kõik kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodid kõnealuse liikmesriigi õigusaktide kohaselt. Selliseid hüvitisi annab elukohaliikmesriigi asutus.

Teise võimalusena võib käesolevas lõikes osutatud täielikult töötu isik, kellel oleks õigus saada töötushüvitist üksnes pädeva liikmesriigi riigisiseste õigusaktide alusel, ilma käesoleva määruse artiklit 6 kohaldamata, teha end kättesaadavaks kõnealuse liikmesriigi tööhõivetalitustele ning saada hüvitist vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele, nagu ta elaks selles riigis.

3. *Käesoleva artikli lõiget 2 ei kohaldata täielikult töötu isiku suhtes, kellel viimase tegevuse ajal enne töötuks jäämist täitusid füüsilisest isikust ettevõtjana kindlustamise perioodid või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodid, mida tunnustatakse töötushüvitise maksmisel liikmesriigis, mis ei ole tema elukohaliikmesriik, ja kelle elukohaliikmesriik on esitanud artikli 9 kohaselt teate, et selle liikmesriigi töötuskindlustussüsteem ei laiene ühelegi füüsilisest isikust ettevõtjate kategooriale.*
4. Kui *käesoleva artikli* lõikes 1, *lõike 2 kolmandas lõigus või lõikes 3* osutatud täielikult töötu isik ei soovi pärast registreerimist olla kättesaadav selle liikmesriigi tööhõivetalitustele, kus ta viimati tegutses, ning *otsustab* otsida tööd elukohaliikmesriigis, kohaldatakse artikli 64 sätteid *mutatis mutandis*, välja arvatud *selle* lõike 1 punkti a.

5. *Kui lõikes 4 osutatud täielikult töötu isik otsustab otsida tööd elukohaliikmesriigis ja tal on varem täitunud kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodid selle liikmesriigi õigusaktide alusel, liidetuna perioodidele, mis on täitunud liikmesriigis, kus toimus viimane tegevus, ja teistes liikmesriikides, kus toimusid varasemad tegevused, võib ta pärast perioodi lõppu, mille jooksul ta saab pädeva liikmesriigi asutuselt lõike 4 kohaselt töötushüvitist, taotleda töötushüvitist elukohaliikmesriigi õigusaktide alusel, nagu oleksid tal kõik perioodid täitunud selles liikmesriigis. Elukohaliikmesriigi pädev asutus maksab töötushüvitist vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele. Periood, mille jooksul töötu sai hüvitist pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel, arvatakse maha vastavast perioodist, mil tal oli õigus saada hüvitist elukohaliikmesriigi õigusaktide alusel.*
6. Käesolevas artiklis osutatud täielikult töötu isik võib **teha ennast kättesaadavaks** pädeva liikmesriigi **või elukohaliikmesriigi** tööhõivetalitustele **lisaks enda kättesaadavaks tegemisele selle** liikmesriigi tööhõivetalitustele, **kes annab lõike 1 või 2 kohaseid hüvitisi.**“

29) Artikkel 65a jäetakse välja.

30) Artiklit 68 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kattuvate õiguste puhul antakse perehüvitisi kooskõlas õigusaktidega, mis on prioriteetsed vastavalt lõikele 1. Õigus perehüvitistele vastuoluliste õigusaktide alusel peatatakse esimesena nimetatud õigusaktidega sätestatud summa ulatuses sama liiki hüvitiste korral ja seda summat ületava summa puhul antakse vajadusel diferentseeritud lisahüvitis. Puudub nõue anda sellist diferentseeritud lisahüvitist seoses teises liikmesriigis elavate lastega, kui õigus kõnealusele hüvitisele tugineb üksnes elukohale.

2a. Lõikes 2 ette nähtud perehüvitiste diferentseeritud lisahüvitise arvutamisel jagunevad sama liiki hüvitised kahte kategooriasse:

- a) rahalised perehüvitised, mille põhieesmärk on täielikult või osaliselt asendada teenimata jäävat sissetulekut või sissetulekut, mida isik ei saa lapse kasvatamise tõttu teenida, ja
- b) muud kui punktis a osutatud perehüvitised.“

31) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 68b

Erisäte rahaliste perehüvitiste puhul, mille eesmärk on asendada sissetulekut lapse kasvatamise *perioodi* jooksul

1. **Käesoleva määruse artikli 68 lõike 2a punktis a osutatud** rahalisi perehüvitisi, mis on loetletud **käesoleva määruse** XIII lisa **I** osas, antakse pädeva liikmesriigi õigusaktide kohaselt üksnes isikule, kelle suhtes **neid õigusakte** kohaldatakse. Selliste hüvitiste puhul ei teki tuletatud õigust. Käesoleva määruse artiklit 68a ei kohaldata selliste hüvitiste suhtes ning pädev asutus ei ole kohustatud arvesse võtma taotlust, mille on esitanud teine vanem, hooldaja või hooldajana tegutsev asutus vastavalt rakendusmääruse artikli 60 lõikele 1.
2. Erandina artikli 68 lõikest 2 võib kattuvate õiguste puhul vastuoluliste õigusaktide korral liikmesriik määrata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud perehüvitise abisaajale täies ulatuses, olenemata esimesena nimetatud õigusaktides sätestatud summast. Liikmesriigid, kes kohaldavad sellist erandit, loetletakse XIII lisa 2. osas, viitega perehüvitisele, mille suhtes erandit kohaldatakse.“

32) Artiklisse 72 lisatakse järgmine punkt:

„ea) esitab komisjoni taotlusel käesoleva määruse artiklis 88b ja rakendusmääruse artiklis 86a osutatud rakendusaktide varajases ettevalmistusetapis arvamusi ning teeb komisjonile asjakohaseid ettepanekuid nende rakendusaktide läbivaatamiseks;“.

33) V jaotisesse „MUUD SÄTTED“ lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 75a

Pädevate võimuorganite kohustused

1. Pädevad võimuorganid tagavad **vastavalt oma riigi õigusele ja tavadele**, et nende **asjaomaseid** asutusi on **teavitatud** kõikidest, nii õiguslikest kui ka muudest sätetest, sealhulgas halduskomisjoni otsustest, käesoleva määrusega ja rakendusmäärusega hõlmatud valdkondades ja nende tingimustele vastavalt ning nad kohaldavad neid.
2. Selleks et tagada kohaldatavate õigusaktide korrektne kindlaksmääramine, edendavad pädevad võimuorganid **asjakohasel juhul** oma liikmesriigis koostööd oma asutuste ja **muude asjaomaste organite, näiteks** tööinspeksioonide vahel.“

34) Artikkel 86 jäetakse välja, ilma et see piiraks artikli 91 neljanda ja viienda lõigu kohaldamist.

35) *Artikli 87a lõige 2 jäetakse välja.*

36) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 87b

Käesoleva määruse artiklis 91 ja rakendusmääruse artiklis 97 osutatud sätetega seotud üleminekusätted

*1. Käesoleva määruse artikli 91 kolmandas lõigus või rakendusmääruse artikli 97 teises lõigus osutatud sätete kohaseid õigusi ei omandata enne **nendes osutatud asjaomaseid kohaldamiskuupäevi.***

2. Kõiki asjaomases liikmesriigis *enne* käesoleva määruse artikli 91 kolmandas, neljandas ja viiendas lõigus ning rakendusmääruse artikli 97 teises, kolmandas ja neljandas lõigus *sätetatud asjaomaseid kohaldamiskuupäevi* liikmesriigi õigusaktide alusel täitunud kindlustusperioode ja asjakohasel juhul ka töötamis-, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise või elamisperioode võtab asjaomane liikmesriik arvesse nende sätete kohaste õiguste kindlaksmääramisel.
3. Käesoleva artikli lõike 1 alusel võib käesoleva määruse artikli 91 kolmandas lõigus ning rakendusmääruse artikli 97 teises lõigus osutatud sätetest tulenevaid õigusi omandada ka siis, kui need on seotud enne nende sätete kohaldamiskuupäeva asjaomases liikmesriigis tekkiva olukorraga.

4. *Kui käesoleva määruse II jaotise kohaselt kohaldatakse isiku suhtes muu kui selle liikmesriigi õigusakte, mida kohaldati tema suhtes enne ... [muutmismäärusega tehtud muudatuste kohaldamise kuupäev], jätkatakse enne kõnealust kuupäeva kohaldatud õigusaktide kohaldamist üleminekuperioodi jooksul niikaua, kuni olukord jääb muutumatuks. Kõnealune üleminekuperiood lõpeb igal juhul... [10 aastat pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva].*

Asjaomane isik võib taotleda, et tema suhtes ei kohaldataks enam üleminekuperioodi. Taotlus esitatakse elukohaliikmesriigi pädeva võimuorgani määratud asutusele. Taotlused, mis esitatakse... [27 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva] või varem, loetakse esitatuks... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva]. Pärast ... [27 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva] esitatud taotlused loetakse esitatuks nende esitamise kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval.

Käesolevat lõiget ei kohaldata artikli 12 suhtes. Artiklit 12 kohaldatakse selle enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt isikute suhtes, kes lähetatakse teise liikmesriiki, või füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes, kes tegelevad sarnase tegevusega teises liikmesriigis enne ... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva].

5. *III jaotise 1. peatükk* kohaldatakse selle enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt pikaajalise hoolduse hüvitiste suhtes, mille taotlused esitati enne ... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva].
6. *III jaotise 6. peatükk* kohaldatakse selle enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt töötushüvitiste suhtes, *mille taotlused esitati* enne artikli 91 kolmandas, neljandas ja viiendas lõigus sätestatud asjakohast kohaldamiskuupäeva.

7. *III jaotise 8. peatükki kohaldatakse selle enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt enne ... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva] sündinud lastega seotud perehüvitiste suhtes.“*

37) Artikkel 88 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 88

Volituste delegeerimine lisade muutmiseks

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 88a vastu delegeeritud õigusakte, et muuta halduskomisjoni taotlusel korrapäraselt käesoleva määruse ja rakendusmääruse lisasid.

Artikkel 88a

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 88 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates ... [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 88 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 88 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

38) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 88b

Õigus võtta vastu rakendusakte

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et **täpsustada** menetlust, **sealhulgas asjakohasel juhul tähtaegu**, mida tuleb järgida, et tagada käesoleva määruse **II jaotise ja rakendusmääruses sätestatud asjakohaste menetluste rakendamise ühetaolised tingimused**. Nimetatud **rakendusaktidega** määratakse kindlaks **standardmenetlused seoses järgmisega**:
 - a) **sellise tõendi** väljastamine, vorming ja sisu, mis tõendab **selle omaniku suhtes kohaldatavaid** sotsiaalkindlustusalaseid õigusakte, **ning sellise tõendi taotluse automaatne kättesaamiskinnitus, milles on märgitud selle väljastamise kuupäev ja taotluses sisalduv teave**;
 - b) asjaolud, mida tuleb kontrollida enne tõendi väljastamist, **tagasivõtmist või parandamist**;
 - c) tõendi tagasivõtmine **või parandamine selle väljastanud asutuse poolt kooskõlas rakendusmääruses sätestatud menetlusega**.
2. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli **88c lõikes 2** osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 88c

Komiteemenetlus

1. **Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.**
2. **Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.“**

39) Artikkel 91 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 91

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Seda kohaldatakse alates 1. maist 2010.

Olenemata teisest lõigust kohaldatakse järgmisi kohaldamiskuupäevi:

- 1) järgmisi sätteid alates... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtivas versioonis kohaldatakse alates sellest kuupäevast:
 - a) artikli 11 lõige 5;
 - b) artikli 50 lõige 2;
 - c) artikli 72 punkt ea;
 - d) artiklid 75a ja 86;
 - e) artikli 87a lõige 2;
 - f) artiklid 87b, 88, 88a, 88b ja 88c;
 - g) I, II, III, IV, VI, VIII, IX, X ja XI lisa.
- 2) **Järgmisi sätteid alates... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtivas versioonis kohaldatakse alates... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva]:**

- a) artikli 1 punkti i alapunkti 1 alapunkt ii, punkti va alapunktid i ja ia ning punkt vb;*
- b) artikli 3 lõike 1 punkt a;*
- c) artikli 9 lõige 1;*
- d) artikli 11 lõige 2,*
- e) artikkel 12;*
- f) artikli 13 lõiked 4a ja 5;*
- g) artikli 19 lõige 1;*
- h) artikli 20 lõige 1;*
- i) artikkel 30;*
- j) artikli 32 lõige 3;*
- k) artiklid 33a, 34, 60a, 61, 62 ja 63;*
- l) artikli 64 lõike 1 punkt c ja lõige 3;*
- m) artiklid 64a, 65 ja 65a;*
- n) artikli 68 lõiked 2 ja 2a;*
- o) artikkel 68b;*
- p) XII ja XIII lisa.*

Olenemata käesoleva artikli kolmandast lõigust kohaldatakse isikute suhtes, kelle viimase töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ajal oli pädev liikmesriik Luksemburg, artikleid 65, 65a ja 86 versioonis, mis kehtis enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev], kuni ... [viis aastat pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva].

Luksemburg võib komisjonile teatada, et neljandas lõigus osutatud tähtaega on vaja pikendada kuni ... [seitse aastat pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva]. Pikendamisest teatatakse mõistliku aja jooksul enne neljandas lõigus osutatud ajavahemiku lõppu. Kõnealune teatis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.

- 40) Määruse (EÜ) nr 883/2004 lisasid muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.

Määrust (EÜ) nr 987/2009 muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse järgmine põhjendus:

„(12a) Kui isik tegutseb kahes või enamas liikmesriigis, tuleks ettevõtja registrisse kantud asukoha või tegevuskoha kindlakstegemiseks võtta arvesse mitmeid tegureid, et määrata kindlaks, kus võetakse vastu ettevõtja olulised otsused ja kus töötab tema juhatatus. Sellised tegurid on näiteks käive, üldkoosolekute toimumise kohad ja tema tegevuse tavapärane olemus. Nende näidistegurite loetelu ei ole ammendav ja muud tegurid võivad olla asjakohased ettevõtja registrisse kantud asukoha või tegevuskoha kindlakstegemisel üldise hindamise raames, võttes hoolikalt arvesse iga asjakohast tegurit vastavalt juhtumi asjaoludele.“

2) *Lisatakse järgmised põhjendused:*

„(13a) Kui töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja tegutseb põhimääruse artikli 12 kohaselt muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik, tuleks sellest eelnevalt teavitada selle liikmesriigi pädevat asutust, kelle õigusakte kohaldatakse, ning taotleda käesoleva määruse artikli 19 lõikes 2 osutatud tõendit. Teabe esitamine enne tegevuse alustamist võimaldab pädevatel asutustel eelnevalt hinnata asjaomaste isikute olukorda ja tagada algusest peale põhimääruse II jaotise alusel kohaldatavate sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide korrektne kindlaksmääramine ja kohaldamine, hõlbustades seeläbi töötajate liikumisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kasutamist ning suurendades õiguskindlust asjaomase isiku sotsiaalkindlustuskaitse suhtes. Samuti võimaldab see paremat koordineerimist riiklike ametiasutuste vahel, sealhulgas kontrollide kavandamist. Kui see on tegevuse olemusest või kestusest tulenevalt põhjendatud, on asjakohane sätestada, et sellise eelteabe esitamise ja eelkõige sellise tõendi taotlemise kohustust ei tuleks kohaldada ärireiside või tegevuse suhtes, mille kogukestus ei ületa 30 järjestikuse päeva jooksul kolme järjestikust tööpäeva.

(13b) Ehitussektori tegevuse eriomadused eristavad seda muude majandussektorite tegevusest. Ehitussektori lähetatud töötajate suur arv tähendab seda, et selles sektoris väljastatakse suur osa põhimääruse artikli 12 kohastest porditavatest dokumentidest A1, ning kättesaadavad analüüsid näitavad, et selle tegevusega seoses avastatakse sageli kelmusi ja pettusi, õigusnormide rikkumisi ja kuritarvitusi. Kättesaadavad andmed näitavad ka seda, et ehitussektoris on nii tööõnnetuste arv, sealhulgas surmaga lõppenud õnnetuste arv, kui ka tööõnnetuste esinemissagedus eriti suured. Nende omaduste kombinatsioon tähendab, et kui ehitussektori tegevus on vabastatud kohustusest teavitada kuni kolmepäevase tegevuse puhul eelnevalt pädevat asutust ja taotleda tõendit kohaldatavate õigusaktide kohta, võib see ohustada põhimääruse ja käesoleva määruse eesmärkide saavutamist. Lisaks aitab selle kohustuse säilitamine ehitussektori tegevuse suhtes riiklikel tööinspeksioonidel või muudel pädevatel võimuorganitel paremini tagada nõuete täitmise, kuna nad saavad kasutada kogutud andmeid riskihindamiste tegemiseks ning kelmuste ja pettuste või kuritarvituste tulemuslikuks avastamiseks.

(13c) Käesoleva määruse korrektse kohaldamise tagamiseks on äärmiselt oluline tagada, et täidetakse kohustust teavitada eelnevalt pädevat asutust ja taotleda kohaldatavate õigusaktide kohta tõendit. Selleks võivad liikmesriigid kooskõlas riigisisese õigusega võtta proportsionaalseid meetmeid tööandja, või kui tegemist on isikuga, kes ei tegutse töötajana, asjaomase isiku suhtes, kes ei täida kõnealuseid kohustusi.

(13d) Tööotsijate tööotsingute toetamiseks peaksid liikmesriigid piiriüleste piirkondade tegelikke olusid arvesse võttes innustama Euroopa tööturuasutuste võrgustiku (EURES) liikmeid ja partnereid osalema spetsiifilistes koostöö- ja teenuste struktuurides, ning tagama muus liikmesriigis kui pädevas liikmesriigis elavatele tööotsijatele juurdepääsu piiriülestes piirkondades pakutavatele tugiteenustele.

(13e) Kui töötushüvitist saav töötu otsustab minna töö otsimiseks teise liikmesriiki, peaksid hüvitist maksev liikmesriik ja liikmesriik, kuhu isik läheb tööd otsima, teavitama asjaomast isikut tugiteenustest, mida EURES pakub, sealhulgas oma portaali kaudu, ning võimalusest registreeruda EURESes, et suurendada asjaomase isiku võimalusi leida töö teises liikmesriigis. Hüvitist maksev liikmesriik võib kaaluda asjaomasele isikule suuniste andmist EURESes registreerumiseks.“

3) Lisatakse järgmine põhjendus:

„(18a) On vaja teatavaid erinorme ja -menetlusi, et maksta tagasi elukohaliikmesriigis makstud hüvitiste kulu, kui asjaomane isik on kindlustatud mõnes muus liikmesriigis. Liikmesriigid, kes taotlevad mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmist kindlaksmääratud summade alusel, peaksid teatama kindlaksmääratud tähtaja jooksul aastased keskmised kulud inimese kohta, et tagasimakse saaks toimuda võimalikult kiiresti.“

4) Põhjendus 19 asendatakse järgmisega:

„(19) Asutustevahelist korda vastastikuse abi pakkumiseks sotsiaalkindlustusega seotud nõuete sissenõudmisel tuleks tõhustada, et tagada tulemuslikum sissenõudmine ning sotsiaalkindlustussüsteemide tõrgeteta toimimine. Tulemuslik sissenõudmine on ka kuritarvituste ning kelmuste ja pettuste ennetamise ja nende vastu võitlemise ning sotsiaalkindlustussüsteemide kestlikkuse tagamise vahend. Selleks tuleb vastu võtta uus kord, võttes aluseks mitmed nõukogu direktiivi 2010/24/EL* sätted, eelkõige võtta vastu täitmisele pööramist võimaldav ühtne juriidiline dokument ning **võtta vastu** standardkord vastastikuse abi taotlemiseks ning sotsiaalkindlusega seotud nõuete sissenõudmisega seotud dokumentidest ja otsustest teatamiseks.

* Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.3.2010, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/24/oj>).“

5) Lisatakse järgmised põhjendused:

„(25) Meetmed, mille abil võideldakse kelmuste ja pettuste ning vigade vastu, on osa määruse (EÜ) nr 883/2004 ja käesoleva määruse korrektsest kohaldamisest. Seetõttu on õiguskindluse huvides vajalik, et käesolev määrus sisaldaks selget õiguslikku alust, mis võimaldab pädevatel asutustel vahetada **teiste liikmesriikide** asjaomaste võimuorganitega isikuandmeid seoses isikutega, kelle õigused ja kohustused on määruse (EÜ) nr 883/2004 ja käesoleva määruse kohaselt juba kindlaks tehtud **või kelle suhtes neid määrusi kohaldatakse, et ennetada või** tuvastada osana kõnealuste määruste järjepidevast korrektsest rakendamisest kelmusi ja pettusi ning vigu. Samuti on vaja **tagada, et selline andmete vahetamine toimub kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679*. Lisaks tuleb kelmuste ja pettuste ning vigade vastu võitlemise ning liikuvatele kodanikele korrektse ja tõhusa teenuse osutamise eesmärgil näha määruses (EÜ) nr 883/2004 ja käesolevas määruses liikmesriikidele ette selge õiguslik alus üksteisega teabe vahetamiseks kas individuaalsel tasandil üksikjuhtumi kohta või üldisel tasandil andmete võrdlemiseks.**

(26) Asjaomaste isikute õiguste kaitsmiseks peaksid liikmesriigid tagama, et andmepäringud ja vastused oleksid vajalikud ja proportsionaalsed määruse (EÜ) nr 883/2004 ja käesoleva määruse korrektseks rakendamiseks.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 95/46/EÜ (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).“

6) Artikli 1 lõikesse 2 lisatakse järgmised *punktid*:

*„ea) „kelmus ja pettus” – tahtlik tegu või **tahtlik** tegevusetus, mille eesmärk on saada sotsiaalkindlustushüvitisi või vältida sotsiaalkindlustusmaksete tasumist ja mis on vastuolus **asjaomase** liikmesriigi õiguse, **põhimääruse või rakendusmäärusega**;*

eb) „ärireis” – ajutine tegevus töötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana, mis on ajaliselt piiratud ja seotud tööandja ärihuvidega või füüsilisest isikust ettevõtja puhul asjaomase isiku ärihuvidega, välja arvatud teenuste osutamine või kaupade tarnimine, kuid kaasa arvatud osalemine ärikohtumistel, kultuuri- ja teadusüritustel, konverentsidel ja seminaridel, näiteks seoses akadeemiliste uuringutega, või koolitustel;“.

7) Artiklit 2 *muudetakse järgmiselt:*

„a) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Asutused vahetavad ka andmeid, mis on vajalikud, et tuvastada muutusi, mis on toimunud selliste isikute õigusi ja kohustusi puudutavates tingimustes, kelle suhtes põhimäärust kohaldatakse, samuti selleks, et tuvastada ebatäpsusi andmetes, millele nimetatud õigused tuginevad. Nende andmete kontrollimiseks võib neid võrrelda teise asjaomase liikmesriigi asutuse andmetega, kasutades selleks kas elektroonilisi andmevahetuskanaleid või juurdepääsu teise asutuse andmebaasile. See kontroll võib puudutada üksikjuhtumeid või seda võib kasutada mitme isiku andmete samaaegseks võrdlemiseks. Teabetaotlus ja vastus sellele taotlusele peavad olema vajalikud ja proportsionaalsed.“;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„5. Halduskomisjon koostab soovitusliku loetelu andmeliikidest, mille suhtes kohaldatakse lõike **2a kohast andmevahetust**. Komisjon avaldab selle loetelu vajalikus ulatuses. **I**

6. **Lõike 2a kohane andmevahetus** peab olema kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 **I** vastavalt põhimääruse artiklile 77. **Vajaduse korral määrab halduskomisjon kindlaks, millistel üksustel on õigus sellises andmevahetuses osaleda.**

Kõik sellisest andmevahetusest saadud andmete põhjal tehtud otsused peavad olema piisavalt tõendatud ja nende suhtes tuleb kohaldada mõjusaid õiguskaitsevahendeid.“

8) Artikli 3 lõige 3 **jäetakse välja.**

I

9) Artikli 5 lõiked 2, 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

- „2. *Kui kohustuslikku teavet ei ole esitatud, teavitab dokumendi saanud liikmesriigi asutus sellest viivitamata dokumendi väljastanud asutust. Dokumendi väljastanud asutus kas parandab dokumendi nii kiiresti kui võimalik või kinnitab, et dokumendi väljastamise tingimused ei ole täidetud. Kui puuduvat kohustuslikku teavet ei esitata 30 tööpäeva jooksul, võib dokumendi saanud liikmesriigi asutus toimida nii, nagu dokumenti ei oleks kunagi väljastatud. Sellisel juhul teavitab nimetatud asutus sellest dokumendi väljastanud asutust.*
3. *Ilma et see piiraks artikli 19a kohaldamist, palub dokumendi saanud liikmesriigi asutus juhul, kui on kahtlusi dokumendi kehtivuse või dokumendi aluseks olevate asjaolude täpsuse suhtes, dokumendi väljastanud asutuselt vajalikke selgitusi ja asjakohasel juhul kõnealuse dokumendi tagasivõtmist või parandamist. Dokumendi väljastanud asutus vaatab dokumendi väljastamise alused läbi ja võtab vajaduse korral dokumendi tagasi või parandab selle.*

4. *Kui on kahtlusi asjaomaste isikute esitatud teabe suhtes või dokumendi või tõendusmaterjali kehtivuse või dokumendi aluseks olevate asjaolude täpsuse suhtes, kontrollib asjaomane asutus pädeva asutuse taotlusel võimaluse korral kõnealust teavet või dokumenti.*
5. *Kui asjaomased asutused kokkulepet ei saavuta, võib pädevate võimuorganite vahendusel pöörduda halduskomisjoni poole, kuid mitte varem kui kuu aega pärast seda, kui dokumendi saanud asutus oma taotluse esitas. Halduskomisjon püüab erimeelsused lahendada kuue kuu jooksul alates tema poole pöördumisest.*

Erimeelsuste lahendamiseks võib halduskomisjon põhimääruse artikli 72 punkti a kohaselt võtta vastu otsuse põhimääruse või rakendusmääruse asjakohaste sätete tõlgendamise kohta. Asjaomased pädevad võimuorganid ja asutused võtavad vajalikke meetmeid sellise otsuse kohaldamiseks, ilma et see piiraks asjaomaste võimuorganite, asutuste ja isikute õigust kasutada liikmesriikide õigusaktides, rakendusmääruses, Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu toimimise lepingus ette nähtud menetlusi ja võimalust pöörduda kohtusse.“

10) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Põhimääruse artikli 12 lõike 1 kohaldamisel võib isik, „kes töötab liikmesriigis tööandja heaks, kes tavaliselt seal tegutseb, ning kelle tööandja läheta teise liikmesriiki“, olla muu hulgas isik, kes on tööle võetud teise liikmesriiki tööle saatmise eesmärgil, tingimusel et asjaomase isiku suhtes on **vähemalt kolme kuu jooksul** vahetult enne töökohale asumist juba kohaldatud **selle** liikmesriigi õigusakte, **kus see tööandja asub.**“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Pärast seda, kui isik on põhimääruse artikli 12 lõike 1 või 2 kohaselt **töötanud või tegutsenud füüsilisest isikust ettevõtjana teises liikmesriigis kokku 24 kuud ja selle aja jooksul ei ületa katkestused kahte kuud, ei kohaldata põhimääruse artikli 12 lõiget 1 või 2 sellele isikule selle liikmesriigi suhtes enne, kui eelmise selles liikmesriigis tegutsemise perioodi lõpust on möödunud vähemalt kaks kuud. Teatavatel asjaoludel võib teha erandi vastavalt põhimääruse artikli 16 lõikele 1.**“;

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Põhimääruse artikli 12 lõike 2 kohaldamisel osutab väljend „kes tavaliselt tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana“ isikule, kes tavaliselt teostab sisulisi tegevusi selle liikmesriigi territooriumil, kus on tema asukoht. See isik peab eelkõige olema oma tegevusi teostanud juba vähemalt kolm kuud enne kuupäeva, mil ta soovib kõnealuse artikli sätteid kasutada, ning peab mis tahes perioodil, mil ta teostab teises liikmesriigis ajutiselt tegevusi, jätkuvalt täitma oma asukohaliikmesriigis oma tegevuse teostamiseks vajalikke nõudeid, et ta saaks seda pärast tagasipöördumist jätkata.“;

d) lõige 5a asendatakse järgmisega:

„5a. Põhimääruse II jaotise kohaldamisel osutavad sõnad „registrisse kantud asukoht või tegevuskoht“ registrisse kantud asukohale või tegevuskohtale, kus võetakse vastu ettevõtja olulised otsused ja kus töötab tema juhatus.

Registrisse kantud asukoht või tegevuskoht, mis on oluline kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramiseks, tehakse kindlaks üldise hindamise raames, mis põhineb juhtumiga seotud teguritel, võttes igakülgset arvesse iga asjakohast tegurit vastavalt juhtumi asjaoludele. Kindlaksmääramise üksikasjaliku korra kehtestab halduskomisjon.“;

e) lõige 10 asendatakse järgmisega:

„10. Põhimääruse artikli 13 alusel kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramise otsus kehtib kuni 24 kuud ning arvesse võetakse järgmiseks 12 kalendrikuuks prognoositavat olukorda.

Pärast 24 kuu pikkuse perioodi lõppemist hinnatakse uuesti, millised on kohaldatavad õigusaktid, võttes arvesse asjaomase isiku olukorda.“;

f) lisatakse järgmine lõige:

„12. Põhimääruse artikli 13 kohaldamisel isiku suhtes, kes elab väljaspool liidu territooriumi ning töötab või tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana kahes või enamas liikmesriigis, kohaldatakse põhimääruse ja rakendusmääruse sätteid kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramise kohta *mutatis mutandis*, tingimusel et nimetatud isiku elukoht loetakse olevat selles liikmesriigis, **kus isik teostab tööaja seisukohast suurema osa oma liidu territooriumil elluviidavast tegevusest.**“

11) Artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 15

Põhimääruse artikli 11 lõike 3 punktide b ja d, artikli 11 lõike 4 ja artikli 12 kohaldamise kord (asjaomastele asutustele teabe esitamise kohta)

1. Kui isik tegutseb põhimääruse artikli 12 kohaselt muus liikmesriigis kui põhimääruse II jaotise kohaselt pädev liikmesriik, teavitab tööandja või isiku puhul, kes ei tegutse töötajana, asjaomane isik sellest enne tegevuse alustamist selle liikmesriigi pädevat asutust, kelle õigusakte kohaldatakse, ning taotleb rakendusmääruse artikli 19 lõikes 2 osutatud tõendit.

1a. Lõikes 1 osutatud taotluse saamisel väljastab pädev asutus tõendi asjaomase isiku suhtes kohaldatavate õigusaktide kohta. Kui seda tõendit kohe ei väljastata, väljastab pädev asutus taotluse kättesaamise automaatse kinnituse, mis on käsitatav tõendina selle kohta, et pädevat asutust on lõike 1 kohaselt teavitatud. Pädev asutus teeb selle liikmesriigi pädeva võimuorgani määratud asutusele, kus tegevus toimub, viivitamata kättesaadavaks asjakohase teabe selle isiku suhtes kohaldatavate õigusaktide kohta, või kui see teave ei ole veel kättesaadav, siis teabe taotluse kättesaamise kinnituse kohta.

1b. Lõikeid 1 ja 1a ei kohaldata ärireiside suhtes.

Lisaks ei kohaldata lõikeid 1 ja 1a tegevuse suhtes, mille kogukestus ei ületa 30 järjestikuse päeva jooksul kolme järjestikust tööpäeva, välja arvatud 6. lisas kindlaks määratud ehitussektori tegevus.

- 1c. Põhimääruse artikliga 12 hõlmatud olukordades, kui rakendusmääruse artikli 19 lõikes 2 osutatud tõendit ei ole väljastatud, esitab tööandja või füüsilisest isikust ettevõtja puhul asjaomane isik selle liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel, kus tegevus toimub, kas käesoleva artikli lõikes 1a osutatud kättesaamiskinnituse või tõendid selle kohta, et tegevuse suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 1b osutatud erandit.*

Tööandja vastutab vajalike tõendite esitamise eest ja esitab isikule, kes tegutseb teises liikmesriigis töötajana, selleks vajalikud tõendavad dokumendid. Sellised tõendid võivad olla nii paberil kui ka elektroonilises vormis.

- 1d. Kui selle liikmesriigi pädeval asutusel, kus tegevus toimub, on kahtlusi tööandja või asjaomase isiku esitatud teabe suhtes või dokumendi või tõendusmaterjali kehtivuse või dokumendi aluseks olevate asjaolude täpsuse suhtes, võib see asutus taotleda lisateavet selle liikmesriigi pädevalt asutuselt, kelle õigusakte kohaldatakse. Kohaldatakse artiklit 19a ja artikli 20 lõikeid 3 ja 4.*

2. *Kui põhimääruse artikli 11 lõike 3 punktiga b või d hõlmatud isik tegutseb muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik, teavitab tööandja, või kui isik ei tööta, asjaomane isik sellest võimaluse korral enne tegevuse alustamist selle liikmesriigi pädevat asutust, kelle õigusakte kohaldatakse. Kõnealune asutus teeb asjaomase isiku suhtes kohaldatavaid õigusakte käsitleva teabe viivitamata kättesaadavaks kõnealusele isikule ja selle liikmesriigi pädeva võimuorgani määratud asutusele, kus tegevus toimub. Käesoleva artikli lõiget 1b kohaldatakse mutatis mutandis.*

3. *Tööandja (põhimääruse artikli 11 lõike 4 tähenduses), kelle töötaja asub teise liikmesriigi lipu all sõitva laeva pardal, teatab sellest võimaluse korral eelnevalt selle liikmesriigi pädevale asutusele, kelle õigusakte põhimääruse artikli 11 lõike 4 teise lause kohaselt kohaldatakse. Kõnealune asutus teeb asjaomase isiku suhtes põhimääruse artikli 11 lõike 4 kohaselt kohaldatavaid õigusakte käsitleva teabe viivitamata kättesaadavaks selle liikmesriigi pädeva võimuorgani määratud asutusele, kelle lipu all sõidab laev, millel töötaja töötab.“*

12) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1, 2 ja 3 asendatakse järgmistega:

- „1. Isik, kes tegutseb kahes või enamas liikmesriigis, teavitab sellest oma elukohaliikmesriigi pädeva võimuorgani määratud asutust. ***Selle teabe võib isiku nimel esitada ka tööandja.***
2. Isiku elukohajärgne määratud asutus määrab viivitamata kindlaks asjaomase isiku suhtes kohaldatavad õigusaktid, võttes arvesse põhimääruse artiklit 13 ja rakendusmääruse artiklit 14. ***Kui nimetatud asutus määrab kindlaks, et kohaldatakse asukohaliikmesriigi õigusakte,*** teavitab ta ***kohaldatava õiguse kindlaksmääramisest*** iga sellise liikmesriigi määratud asutust, kus tegevus toimub ***või*** kus tööandja asub.

3. Kui *elukohajärgne määratud* asutus määrab kindlaks, et kohaldatakse mõne teise liikmesriigi õigusakte, on *kindlaksmääramine ajutine ning kõnealune asutus* teavitab *kohaldatavate õigusaktide ajutisest kindlaksmääramisest* viivitamata *iga sellise* liikmesriigi *määratud asutust, kus tegevus toimub või kus tööandja asub. Ajutine kindlaksmääramine* muutub lõplikuks kaks kuud pärast seda, kui *asjaomaste liikmesriikide* pädevate võimuorganite määratud *asutusi* on sellest teavitatud, välja arvatud juhul, kui *vähemalt üks nimetatud asutustest* teatab elukohajärgsele *määratud* asutusele *kõnealuse kahekuulise perioodi lõpuks*, et ta ei saa ajutist kindlaksmääramist veel heaks kiita või et ta on selles küsimuses eriarvamusel.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

- „5. Selle liikmesriigi pädev asutus, kelle õigusaktide kohaldamine on kas ajutiselt või lõplikult kindlaks määratud, teavitab *kindlaksmääramisest* viivitamata asjaomast isikut *ja* tema tööandjat.“

13) Artiklit 19 muudetakse järgmiselt:

a) ***lõige 2 asendatakse järgmisega:***

„2. Selle liikmesriigi pädev asutus, kelle õigusakte põhimääruse II jaotise alusel kohaldatakse, esitab asjaomase isiku või tema tööandja taotlusel tõendi kõnealuste õigusaktide kohaldamise kohta ja märgib asjakohasel juhul, millise kuupäevani ja millistel tingimustel seda tehakse. ***Tõend väljastatakse standardvormingus.***“;

b) lisatakse järgmine ***lõige***:

„3. Kui asutusel palutakse väljastada ***lõike 2*** kohane tõend, hindab ta hoolikalt ***põhimääruse II jaotises sätestatud normide kohaldamiseks*** asjakohaseid ***asjaolusid ja kinnitab, et tõendil esitatud*** teave on õige.“

14) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 19a

Koostöö juhul, kui on kahtlusi kohaldatavaid õigusakte käsitlevate dokumentide kehtivuse suhtes

1. *Olenemata artiklist 5, kui on kahtlusi isiku olukorda kajastava dokumendi kehtivuse suhtes kohaldatavate õigusaktide kontekstis või dokumendi aluseks olevate asjaolude täpsuse suhtes, palub dokumendi saanud liikmesriigi asutus dokumendi väljastanud asutuselt vajalikke selgitusi ja asjakohasel juhul kõnealuse dokumendi tagasivõtmist või parandamist. Taotluse esitanud asutus põhjendab oma taotlust ja esitab asjakohased tõendavad dokumendid, mille alusel ta taotluse esitas.*

2. *Sellise taotluse saamisel vaatab dokumendi väljastanud asutus dokumendi väljastamise alused läbi ja võtab vea leidmise korral dokumendi tagasi või parandab selle 30 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest. Tagasivõtmisel ja parandamisel on tagasiulatuv mõju. Kui on oht, et tulemus on ebaproportsionaalne, ning eelkõige, et isik võib kõigis asjaomastes liikmesriikides jääda ilma kindlustatud isiku staatusest kas kogu asjaomasel perioodil või selle ühe osa jooksul, kaaluvad liikmesriigid põhimääruse artikli 16 kohaldamist. Kui dokumendi väljastanud asutus leiab, et kättesaadavate tõendite põhjal ei ole kahtlust, et dokumendi taotleja on toime pannud kelmuse ja pettuse, võtab ta dokumendi tagasi või parandab selle viivitamata ja sellel on tagasiulatuv mõju.*
3. *Kui dokumendi väljastanud asutus ei tuvasta pärast dokumendi väljastamise aluste läbivaatamist ühtki viga, edastab ta taotluse esitanud asutusele kõik kättesaadavad tõendid 30 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest. Kiireloomulistel juhtudel, kui kiireloomulisuse põhjused on taotluses selgelt esitatud ja neid põhjendatud, edastatakse tõendid kümne tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest, kaasa arvatud juhul, kui dokumendi väljastanud asutus ei ole lõike 2 kohast läbivaatamist lõpetanud.*

4. *Kui taotluse esitanud asutusel on pärast kättesaadavate tõendite saamist endiselt kahtlusi dokumendi kehtivuse, selles sisalduvate andmete aluseks olevate asjaolude täpsuse või dokumendi väljastamise aluseks olnud teabe täpsuse suhtes, võib ta esitada selle kohta tõendeid ja paluda lisaselgitusi ning asjakohasel juhul paluda väljastaval asutusel kõnealune dokument tagasi võtta või seda parandada vastavalt käesolevas artiklis sätestatud menetlusele ja tähtaegadele.*
5. *Kui dokumendi saanud asutuse kahtlused püsivad ja asjaomased asutused kokkuleppele ei jõua, kohaldatakse artikli 5 lõiget 5.“*

15) *Artiklisse 20 lisatakse järgmised lõiked:*

- „3. *Põhimääruse II jaotise kohaldamisel vastavad liikmesriikide asutused teiste liikmesriikide asutustelt saadud taotlustele 35 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest, ilma et see piiraks rakendusmääruse artikli 19a kohaldamist.*

4. *Kui isik töötab või tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana teises liikmesriigis ilma rakendusmääruse artikli 19 lõikes 2 osutatud tõendita, välja arvatud juhul, kui rakendusmääruse artikli 15 kohaselt tõendit ei nõuta, võib kõnealuse teise liikmesriigi asjaomane asutus taotleda teavet selle isiku suhtes kohaldatavate õigusaktide kohta selle liikmesriigi asutuselt, kelle õigusaktid on esmapilgul kohaldatavad.*

Kui taotluse saanud asutus ei vasta 35 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest, võib taotluse esitanud asutus toimida nii, nagu tõendit ei oleks väljastatud, ning teavitab sellest taotluse saanud asutust. Kui taotluse saanud asutus väljastab seejärel tõendi, on tõendil asjakohasel juhul tagasiulatuv mõju.“

- 16) III jaotise 1. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„Haigushüvitised, *pikaajalise hoolduse hüvitised*, rasedus- ja sünnitushüvitised ning nendega samaväärsed isadushüvitised“.

17) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Põhimääruse artikli 19 kohaldamisel esitab kindlustatud isik viibimiskoha liikmesriigi tervishoiuteenuse või pikaajalise hoolduse teenuse osutajale pädeva asutuse väljastatud dokumendi, mis tõendab tema õigust saada mitterahalisi hüvitisi. Kui kindlustatud isikul sellist dokumenti ei ole, pöördub viibimiskohajärgne asutus kas taotluse alusel või muul viisil vajalikul alusel dokumendi saamiseks pädeva asutuse poole.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Põhimääruse artikli 19 lõikes 1 osutatud mitterahaliste hüvitiste all mõeldakse mitterahalisi hüvitisi, mida antakse viibimiskoha liikmesriigis vastavalt selle õigusaktidele ning mis osutuvad vajalikuks meditsiinilistel põhjustel või pikaajalise hoolduse vajaduse tõttu, et kindlustatud isik ei peaks enne oma kavandatud viibimise lõppu pädevasse liikmesriiki tagasi pöörduma, et saada vajalikku ravi või pikaajalise hoolduse hüvitisi.“

18) Artikli 26 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kogu loa andmise menetluse kestel on pädeval asutusel õigus nõuda, et kindlustatud isiku vaataks elu- või viibimiskoha liikmesriigis kooskõlas riigisisese õiguse või tavaga läbi pädeva asutuse valitud arst või vastava kvalifikatsiooniga isik.“

19) Artikli 31 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Pädev asutus teavitab ka elu- või viibimiskohajärgset asutust pikaajalise hoolduse rahaliste hüvitiste maksmisest, kui viimati nimetatud asutuse kohaldatavates õigusaktides on ette nähtud pikaajalise hoolduse mitterahalised hüvitised, mida on nimetatud põhimääruse artikli 33a lõikes 1 osutatud loetelus.“

20) Artikli 32 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui isik või isikute rühm vabastatakse taotluse alusel kohustuslikust ravi- või pikaajalise hoolduse kindlustusest ning need isikud ei ole seega hõlmatud põhimääruse kohaldamisalasse kuuluva ravi- või pikaajalise hoolduse kindlustusskeemiga, ei muutu teise liikmesriigi asutus üksnes sellise vabastuse tõttu vastutavaks põhimääruse III jaotise 1. peatüki kohaselt nende isikutele või nende pereliikmetele antavate mitterahaliste või rahaliste hüvitiste kulude kandmise eest.“

21) ■ Artikli 43 lõige 3 *asendatakse järgmisega:*

„3. Iga liikmesriigi asutus arvutab oma kohaldatavate õigusaktide kohaselt makstavad summad, mis vastavad vabatahtliku kindlustuse või kohustusliku kindlustuse vabatahtliku jätkamise perioodidele ning mille suhtes kooskõlas põhimääruse artikli 53 lõike 3 punktiga c ei kohaldata teise liikmesriigi norme maksmise lõpetamise, vähendamise või peatamise kohta.“

22) Artikli 54 lõige 1 *asendatakse järgmisega:*

„1. Rakendusmääruse artikli 12 lõiget 1 kohaldatakse põhimääruse artikli 60a suhtes mutatis mutandis. Ilma et see piiraks asjaomaste asutuste põhikohustusi, võib asjaomane isik esitada pädevale asutusele selle liikmesriigi asutuse väljastatud dokumendi, mille õigusakte tema suhtes tema viimasel töötamisel või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisel kohaldati, täpsustades nimetatud õigusaktide alusel täitunud perioodid.“

23) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 54a

Põhimääruse artikli 61 lõike 2 kohaldamise kord

1. *Põhimääruse artikli 61 lõikes 2 osutatud olukorras registreerib töötu end tööotsijana oma kõige viimase kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodi liikmesriigi tööhõivetalitustes ning esitab hüvitise saamise taotluse kõnealuse liikmeriigi asutusele. Kui taotlus esitatakse põhimääruse artikli 61 lõikes 2 osutatud liikmesriigi asutusele, edastab see asutus taotluse viivitamata läbivaatamiseks kõige viimase kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodi liikmesriigi asutusele. Esmase taotluse esitamise kuupäeva kohaldatakse kõigi asjaomaste asutuste suhtes.*

2. *Kui kõige viimase kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodi liikmesriigi asutus teeb pärast taotluse läbivaatamist kindlaks, et töötu ei vasta põhimääruse artikli 61 lõikes 1 osutatud perioodide liitmise tingimustele, ning kui asutusele kättesaadava teabe põhjal on selge, et töötul on täitunud vajalik periood, et tal oleks õigus saada hüvitisi põhimääruse artikli 61 lõike 2 kohaselt, edastab ta viivitamata dokumendi kõnealuses sättes osutatud liikmesriigi asutusele. Kui ei ole selge, et töötul on täitunud vajalik periood, et tal oleks õigus saada hüvitisi põhimääruse artikli 61 lõike 2 kohaselt, võtab kõige viimase kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodi liikmesriigi asutus enne dokumendi saatmist ühendust kõnealuses sättes osutatud liikmesriigi asutusega, et teha kindlaks, kas sättes osutatud periood täitus selles liikmesriigis.*
3. *Lõikes 2 osutatud dokument sisaldab vajalikku teavet töötu olukorra kohta. Dokumendi vormingu ja sisu määrab kindlaks halduskomisjon.“*

24) Artiklit 55 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Selleks et olla hõlmatud põhimääruse artikli 64, artikli 64a lõike 2 või artikli 65 lõike 4 kohaldamisalaga, teavitab teise liikmesriiki suunduv töötu enne lahkumist pädevat asutust ja taotleb temalt dokumenti, mis tõendab, et tal säilib õigus saada hüvitist põhimääruse artikli 64 lõike 1 punktis b sätestatud tingimustel.“;

b) lõiked 4 ja 5 asendatakse järgmistega:

„4. Töötu sihtkoha liikmesriigi asutus saadab pädevale asutusele viivitamata dokumendi, milles on märgitud töötu tööhõivetalituses registreerimise kuupäev ja tema uus aadress.“

Kui ajavahemikul, mil töötul on jätkuvalt õigus saada hüvitist, ilmneb mõni asjaolu, mis mõjutab tõenäoliselt hüvitise saamise õigust, saadab töötu sihtkoha liikmesriigi asutus viivitamata pädevale asutusele ja asjaomasele isikule asjakohast teavet sisaldava dokumendi.

Töötu sihtkoha liikmesriigi asutus edastab igal kuul asjakohase teabe töötu olukorra kohta ning eelkõige selle kohta, kas isik on endiselt registreeritud tööhõivetalitustes ja kas ta järgib korraldatud kontrolli- ja aktiveerimiskorda või töövahendamise korda.

5. *Töötu sihtkoha liikmesriigi asutus kontrollib või korraldab kontrollimise nii, nagu oleks asjaomase isiku puhul tegemist töötuga, kes saab hüvitisi õigusaktide alusel, mida kõnealune asutus kohaldab. Vajaduse korral teavitab ta viivitamata pädevat asutust, kui ilmnevad asjaolud, mis mõjutavad tõenäoliselt töötu õigust saada hüvitist, näiteks tööle naasmine.“;*

c) *lõige 7 asendatakse järgmisega:*

- „7. *Käesoleva artikli lõikeid 2–6 kohaldatakse põhimääruse artikli 64a lõikega 1 hõlmatud olukordade suhtes mutatis mutandis.“*

25) Artiklit 56 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„-1. Pädev asutus teavitab põhimääruse artikli 65 lõikes 1, artikli 65 lõike 2 kolmandas lõigus ja artikli 65 lõikes 3 osutatud täielikult töötuid isikuid täiel määral nende õigustest ja kohustustest ning esitab neile dokumendid, mis sisaldavad kogu vajalikku teavet töötushüvitise saamise kohta vastavalt asjaomastele õigusaktidele. Asjaomased asutused annavad üksteisele teavet, mis on vajalik muus liikmesriigis kui pädevas liikmesriigis elavate töötute tööotsingute toetamiseks, ning teavitavad üksteist kohaldatavast kontrollikorrast ja tingimustest ning tööhõivetalitusest, kellele kõnealused isikud ennast kättesaadavaks peavad tegema. Elukohaliikmesriigi asutus teavitab pädeva asutuse taotlusel viivitamata pädevat asutust kõigist asjaoludest, millest ta on teadlik ja mis tõenäoliselt mõjutavad hüvitise saamise õigust, eelkõige sellest, kui täielikult töötu isik on elukohaliikmesriigis tööle asunud või hakanud tegutsema füüsilisest isikust ettevõtjana.“;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui töötu otsustab põhimääruse artikli 65 lõike 6 kohaselt olla kättesaadav lisaks hüvitisi maksva liikmesriigi tööhõivetalitusele ka hüvitisi mittemaksva liikmesriigi tööhõivetalitusele, registreerides end seal tööotsijana, teavitab ta sellest hüvitisi maksva liikmesriigi asutust ja tööhõivetalitust.

Hüvitisi mittemaksva liikmesriigi tööhõivetalituse taotluse korral edastab hüvitisi maksva liikmesriigi tööhõivetalitus talle asjakohase teabe töötu registreerimise ja tööotsingute kohta.

Hüvitisi mittemaksva liikmesriigi tööhõivetalitus teavitab pädevat asutust tema taotlusel viivitamata ka kõigist asjaoludest, millest ta on teadlik ja mis mõjutavad tõenäoliselt hüvitise saamise õigust, eelkõige sellest, kui täielikult töötu isik on elukohaliikmesriigis tööle asunud või hakanud tegutsema füüsilisest isikust ettevõtjana.“;

c) lõige 3 jäetakse välja.

26) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 56a

Tõhustatud tugi- ja koostöömeetmed seoses muus liikmesriigis kui pädevas liikmesriigis elanud töötutega

1. *Kahe või enama liikmesriigi pädevad võimuorganid või pädevad asutused teevad koostööd ja võivad kokku leppida konkreetset menetlused ja tähtajad töötute olukorra kohta ning muud meetmed muus liikmesriigis kui pädevas liikmesriigis elavate töötute tööotsingute hõlbustamiseks.*
2. *Asjaomased liikmesriigid tagavad, et põhimääruse artiklis 65 osutatud töötutel on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/589* nende territooriumidel juurdepääs Euroopa tööturuasutuste võrgustikule (EURES) ja piiriülestes piirkondades pakutavatele tugiteenustele, kui need on olemas.*

* *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/589, milles käsitletakse Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURESe võrgustik), töötajate juurdepääsu liikuvusteenustele ja tööturgude edasist integratsiooni ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 492/2011 ja (EL) nr 1296/2013 (ELT L 107, 22.4.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/589/oj>).“*

27) Artikli 57 pealkiri asendatakse järgmisega:

„Põhimääruse artiklite 60a, 61, 62, 64 ja 65 kohaldamise sätted seoses riigiteenistujate eriskeemiga hõlmatud isikutega“.

28) Artikli 64 lõike 1 esimene taane asendatakse järgmisega:

„– näitaja i ($i = 1, 2, 3$ ja 4) esindab kindlaksmääratud summa arvutamisel kasutatud kolme vanuserühma järgmiselt:

$i = 1$: alla 65aastased isikud,

$i = 2$: 65–74aastased isikud,

$i = 3$: 75–84aastased isikud,

$i = 4$: 85aastased ja vanemad isikud;“.

29) Artikkel 65 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 65

Aastaste keskmiste kulude teatamine

1. Iga vanuserühma aastane keskmine kulu isiku kohta konkreetsel aastal teatatakse kontrollnõukogule hiljemalt kõnealusele aastale järgneva teise aasta lõpuks.
2. Lõike 1 kohaselt teatatud aastased keskmised kulud avaldatakse igal aastal *Euroopa Liidu Teatajas* pärast nende heakskiitmist halduskomisjonis.
3. Kui liikmesriigil ei ole võimalik teatada aastaseid keskmisi kulusid konkreetse aasta kohta lõikes 1 osutatud tähtajaks, taotleb ta samaks tähtajaks halduskomisjonilt ja kontrollnõukogult luba kasutada kõnealuse liikmesriigi puhul aastaseid keskmisi kulusid, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* aasta kohta, mis eelnes konkreetsele aastale, mille kohta andmeid ei ole edastatud. Sellise loa taotlemisel selgitab liikmesriik, miks tal ei ole võimalik teatada aastaseid keskmisi kulusid kõnealuse aasta kohta. Kui halduskomisjon kiidab pärast kontrollnõukogu arvamuse kaalumist liikmesriigi taotluse heaks, avaldatakse aastale, mille kohta andmeid ei ole edastatud, eelnenud aasta kohta aastased keskmised kulud uuesti *Euroopa Liidu Teatajas*.
4. Lõike 3 kohast luba ei anta kahel järjestikusel aastal.“

30) Artikli 66 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Põhimääruse artiklites 35 ja 41 sätestatud liikmesriikide asutuste vahelised tagasimaksed tehakse kontaktasutuse vahendusel. Tagasimaksete tegemiseks põhimääruse artiklite 35 ja 41 kohaselt võib kasutada eraldi kontaktasutust. Vastastikused nõuded võidakse kontaktasutuste vahel tasaarveldada.“

31) Artiklit 67 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Rakendusmääruse artikli 6 lõike 5 teises lõigu ja artikli 73 lõike 2 puhul ei alga käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegade arvestamine enne, kui on tehtud kindlaks pädev asutus.“;

b) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Kontrollnõukogu hõlbustab lõplikku arveldamist juhtudel, kui lõikes 6 nimetatud tähtaja jooksul ei leita lahendust, ning esitab ühe osalise põhjendatud taotluse alusel oma arvamuse vaidluse kohta üheksa kuu jooksul pärast küsimuse talle suunamist.“

32) Artikli 68 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Viivis arvutatakse Euroopa Keskpanga poolt tema põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes kohaldatava intressimäära alusel, millele liidetakse kaks protsendipunkti. Kohaldatakse intressimäära, mis kehtib maksekuu esimesel päeval.“

33) Artikkel 70 jäetakse välja.

34) Artikli 72 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui rakendusmääruse artiklis 73 ei ole sätestatud teisiti, võib juhul, kui ühe liikmesriigi asutus on isikule alusetult hüvitist maksnud, kõnealune asutus tema kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimustel ja piirides taotleda mis tahes muu liikmesriigi asutuselt, kes peab asjaomasele isikule hüvitist maksma, et alusetult makstud summa peetaks kinni asjaomasele isikule võlgnetavatest või jooksvalt makstavatest summadest, olenemata sotsiaalkindlustuse liigist, mille raames kõnealust hüvitist makstakse. Viimati nimetatud liikmesriigi asutus peab kõnealuse summa kinni tema kohaldatavate õigusaktidega selliseks tasaarvestuseks ettenähtud tingimustel ja piirides, nagu oleks tegemist tema enda poolt ülemääraselt makstud summadega, ja kannab kinnipeetud summa üle alusetult hüvitist maksnud asutusele.“

35) Artikkel 73 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 73

Alusetult antud rahaliste ja mitterahaliste hüvitiste ja [] sissemaksete tagasimaksed [] kohaldatava õiguse tagasiulatuva muutmise või muude olukordade puhul, kus asutusel puudus pädevus

1. Kohaldatava õiguse tagasiulatuva muutmise korral, sealhulgas olukordades, millele on osutatud rakendusmääruse artikli 6 lõigetes 4 ja 5, *samuti muudel juhtudel, kui asutus, millel puudus pädevus, maksis või andis alusetult hüvitisi või sai alusetult sissemakseid*, koostab *nimetatud* asutus aruande makstud *või saadud* summa kohta ja saadab selle asjaomaste tagasimaksete eest pädevaks tunnistatud asutusele *kuue kuu jooksul alates kohaldatavate õigusaktide muudatuse kindlaksmääramisest või hüvitiste andmise või sissemaksete saamise eest vastutava asutuse kindlakstegemisest*.
2. [] Mitterahaliste hüvitiste [] kulud maksab tagasi asutus, kes on tunnistatud pädevaks vastavalt rakendusmääruse *artiklitele 66–68*.

3. Rahaliste hüvitiste maksmiseks pädevaks tunnistatud asutus arwab makstud summa, mille ta peab tagasi maksma asutusele, millel puudus pädevus või mis oli pädev ainult ajutiselt, maha vastavatest hüvitistest, mida ta asjaomasele isikule võlgneb, ning kannab mahaarvatud summa viivitatamatult üle viimati nimetatud asutusele.

Kui alusetult makstud hüvitiste summa on suurem kui pädevaks tunnistatud asutuse võlgnetav summa või kui võlgnevused puuduvad, arwab pädevaks tunnistatud asutus kõnealuse summa maha jooksvalt makstavatest summadest tema kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud tingimustel ja piirides, ning kannab mahaarvatud summa viivitamata üle alusetult rahalisi hüvitisi maksnud asutusele nende tagasimaksmise eesmärgil.

4. Asutus, kes on saanud füüsiliselt või juriidiliselt isikult alusetult sissemakseid, maksab kõnealused summad nende maksjale tagasi alles pärast seda, kui *see asutus* on asjaomased summad pädevaks tunnistatud asutuse kaasabil kindlaks teinud.

Pädevaks tunnistatud asutuse taotluse alusel, mis esitatakse hiljemalt kolm kuud pärast *seda, kui asutus on saanud makstud või saadud summade aruande*, kannab alusetult sissemakseid saanud asutus need *sissemaksed* kõnealusel perioodil pädevaks tunnistatud asutusele üle, et lahendada olukord seoses sissemaksetega, mille füüsilised või juriidilised isikud pädevaks tunnistatud asutusele võlgnevad. Ülekantud sissemakseid käsitatakse pädevaks tunnistatud asutusele tagasiulatuvalt makstud sissemaksetena.

Kui alusetult saadud sissemaksete summa on suurem kui summa, mille juriidilised või füüsilised isikud pädevaks tunnistatud asutusele võlgnevad, maksab alusetult sissemakseid saanud asutus ülemäärase summa füüsilisele või juriidilisele isikule **riigisisese õiguse kohaselt arvutatuna** tagasi.

5. Riigisisestes õigusnormides sätestatud tähtjad ei ole mõjuv põhjus keelduda asutustevaheliste nõuete tagasimaksmisest käesoleva artikli alusel.
6. **Rakendusmääruse artikli 5 lõike 5 või artikli 6 lõike 3 kohase menetluse puhul** ei kohaldata käesolevat artiklit nõuete suhtes, mis on menetluse alustamise kuupäeval vanemad kui **36 kuud** .
7. **Kaks või enam liikmesriiki võivad kokku leppida konkreetsetes sätetes või menetlustes, mis erinevad nendest, mis on esitatud käesoleva artikli lõigetes 1–6, ning võivad seoses mitterahaliste hüvitistega kohaldada põhimääruse artikli 35 lõiget 3, tingimusel et need sätted ja menetlused ei ole asjaomaste isikute jaoks ebasoodsad.**
8. **Käesoleva artikli kohaldamise üksikasjaliku korra kehtestab halduskomisjon.**“

36) Artiklit 75 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmine taane:

„– kuupäev, millal võlgnevus peab vastavalt taotluse esitava asutuse liikmesriigi õigusaktidele olema tasutud.“;

b) lõige 3 jäetakse välja;

c) lisatakse järgmine lõige:

„4. Kui sotsiaalkindlustusmakse tagasimakse on seotud isikuga, kes elab või viibib teises liikmesriigis, võib liikmesriik, kes peab tagasimakse tegema, teavitada **kooskõlas rakendusmääruse artikli 2 lõikega 2** eelseisvast tagasimaksest elu- või viibimiskoha liikmesriiki, **ilma et oleks selleks saanud** eelneva taotluse.“

37) Artikkel 77 *asendatakse järgmisega:*

„Artikkel 77

Teatamine

1. *Taotluse saanud asutus teatab taotluse esitava asutuse taotlusel ning kooskõlas oma liikmesriigis kehtivate samalaadsetest juriidilistest dokumentidest ja otsustest teatamist käsitlevate normidega adressaadile kõigist taotluse esitava asutuse liikmesriigist pärit juriidilistest dokumentidest ja otsustest, sealhulgas kohtudokumentidest ja -otsustest, mis on seotud nõude või selle sissenõudmisega.*
2. *Teatamistaotlusele lisatakse tüüpvorm, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid ning teatatavat juriidilist dokumenti või otsust:*
 - a) *nimi, aadress ja muud adressaadi tuvastamiseks vajalikud andmed;*
 - b) *teate eesmärk ja ajavahemik, mille jooksul teatamine peab toimuma;*
 - c) *teatatava juriidilise dokumendi või otsuse kirjeldus ning asjaomase nõude laad ja summa;*
 - d) *nimi, aadress ja muud kontaktandmed järgmise kohta:*
 - i) *teatatava juriidilise dokumendi või otsuse eest vastutav asutus, ja*
 - ii) *kui see erineb alapunktis i osutatud asutusest, siis asutus, kellelt saab lisateavet teatamise kohta või maksekohustuse vaidlustamise korra kohta.*

3. *Taotluse saanud asutus teavitab viivitamata taotluse esitavat asutust tema teatamistaotluse saamise järel võetud meetmetest ning eelkõige kuupäevast, mil otsus või juriidiline dokument adressaadile edastati.*
4. *Taotluse esitav asutus esitab käesoleva artikli kohase teatamistaotluse ainult juhul, kui tal ei ole võimalik teatada vastavalt normidele, mis reguleerivad asjaomastest dokumentidest teatamist tema liikmesriigis, või kui selline teatamine tekitaks ebaproportsionaalseid raskusi.*
5. *Taotluse saanud asutus tagab, et teatamine taotluse saanud asutuse liikmesriigis toimub kooskõlas taotluse saanud asutuse liikmesriigis kehtivate riigisiseste õigus- ja haldusnormidega.*
6. *Lõike 5 kohaldamine ei mõjuta muu, taotluse esitava asutuse liikmesriigi võimuorgani poolse teatamise vormi kasutamist vastavalt selles liikmesriigis kehtivatele normidele. Taotluse esitava asutuse liikmesriigi võimuorgan võib teatada teise liikmesriigi territooriumil asuvale isikule mis tahes dokumendist otse tähtitud kirjaga või elektrooniliselt.“*

38) Artiklit 78 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Taotluse esitava asutuse taotlusel nõuab taotluse saanud asutus sisse nõuded, mille kohta on olemas taotluse esitava asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubav juriidiline dokument. Sissenõudmistaotlustele lisatakse ühtne juriidiline dokument, mis lubab täitmisele pööramist taotluse saanud asutuse liikmesriigis.“;

b) lõike 2 punkt b kustutatakse.

c) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Enne kui taotluse esitav asutus esitab sissenõudmistaoitluse, tuleb kohaldada taotluse esitava asutuse liikmesriigis kehtivat asjakohast sissenõudmismenetlust, välja arvatud järgmistel juhtudel:

- a) kui on ilmne, et taotluse esitava asutuse liikmesriigis ei ole sissenõudmise rahuldamiseks vara või et sellise menetluse tulemusel ei tasuta nõuet täielikult, ja taotluse esitaval asutusel on konkreetne teave, mis näitab, et asjaomasel isikul on taotluse saanud asutuse liikmesriigis vara;
- b) kui selliste menetluste kasutamine taotluse esitava asutuse liikmesriigis tekitaks ebaproportsionaalseid raskusi.

Kui taotluse saanud asutus saab taotluse esitavalt asutuselt sissenõudmistaoitluse, esitab taotluse esitav asutus taotluse saanud asutuse nõudmisel lisateavet, mida taotluse saanud asutus vajab nõude sissenõudmiseks. Taotluse esitav asutus ei ole kohustatud esitama rakendusmääruse artikli 76 lõikes 3 täpsustatud teavet.

4. Sissenõudmistaoitlus sisaldab ühtlasi taotluse esitava asutuse kinnitust selle kohta, et lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimused on täidetud.“;

d) lisatakse järgmine lõige:

„6. Nõude sissenõudmise taotlusele võib lisada muid taotluse esitava asutuse liikmesriigis väljastatud ja nõudega seotud dokumente.“

39) Artiklid 79–82 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 79

Sissenõude täitmisele pööramist lubav juriidiline dokument

1. Ühtne juriidiline dokument, mis lubab täitmisele pööramist taotluse saanud asutuse liikmesriigis, kajastab täitmisele pööramist lubava esmase juriidilise dokumendi **materiaalõiguslikku** sisu ning see on ainus alus taotluse saanud asutuse liikmesriigis võetavatele sissenõudmismeetmetele ja ettevaatusabinõudele. Seda ei pea kõnealuses liikmesriigis tunnustama, täiendama ega asendama.

2. Täitmisele pööramist lubav ühtne juriidiline dokument sisaldab järgmist:
- a) nimi, aadress ja muu asjaomase füüsilise või juriidilise isiku või tema varasid valdava kolmanda isiku identifitseerimiseks vajalik teave;
 - b) nõude hindamise eest vastutava asutuse nimi, aadress ja muu asjakohane teave, ja kui see on erinev, siis asutus, kust saab lisateavet nõude või maksekohustuse vaidlustamise võimaluste kohta;
 - c) teave, mis on vajalik niisuguse juriidilise dokumendi tuvastamiseks, mis lubab nõude täitmisele pööramist ja mis on väljastatud taotluse esitava asutuse liikmesriigis;
 - d) nõude kirjeldus, sealhulgas selle laad, nõudega hõlmatud periood, **nõude täitmise tähtpäev ja kõik muud** asjaomased kuupäevad seoses täitmisele pööramisega, ning nõude summa, sealhulgas põhinõue, **kõik** viivised, rahatrahvid, haldustrahvid ja kõik muud tasumisele kuuluvad tasud ja kulud, mis on esitatud nii taotluse esitava asutuse kui ka taotluse saanud asutuse liikmesriigi vääringus;

- e) kuupäev, mil taotluse esitav asutus või taotluse saanud asutus juriidilisest dokumendist adressaadile teatas;
- f) kuupäev, millest alates, ja ajavahemik, mille jooksul on täitmisele pööramine taotluse esitava asutuse liikmesriigis kehtivate õigusaktide kohaselt võimalik;
- g) muu asjakohane teave. ■

Artikkel 80

Maksmiskord ja maksete tähtpäevad

1. *Nõuded nõutakse sisse taotluse saanud asutuse liikmesriigi vääringus. Artikli 85 lõike 1a kohaselt kannab taotluse saanud asutus kogu tema poolt sissenõutava nõude summa taotluse esitavale asutusele üle.*

Nõude summa ülekandmisel taotluse esitavale asutusele esitab taotluse saanud asutus ka asjaomase füüsilise või juriidilise isiku identifitseerimisega seotud asjakohase teabe, nagu on osutatud rakendusmääruse artikli 79 lõikes 2.

2. *Taotluse saanud asutus võib oma liikmesriigis kehtivate õigus- ja haldusnormide kohaselt anda võlgnikule lisaaega maksmiseks või lubada tal maksta osade kaupa. Viivised, mida taotluse saanud asutus lisamakseaja eest nõuab, tuleb samuti taotluse esitavale asutusele üle kanda. Seejärel teavitab taotluse saanud asutus sellisest otsusest taotluse esitavat asutust.*

Alates sissenõudmistaoitluse saamise kuupäevast nõuab taotluse saanud asutus hilinenud maksmise eest viivist taotluse saanud asutuse liikmesriigis kehtivate õigus- ja haldusnormide kohaselt.

Artikkel 81

Nõude või selle sissenõudmise täitmisele pööramist lubava juriidilise dokumendi vaidlustamine ning täitemeetmete vaidlustamine

1. *Kui huvitatud isik vaidlustab sissenõudmismenetluse ajal nõude, taotluse esitava asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubava esmase juriidilise dokumendi või taotluse saanud asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubava ühtse juriidilise dokumendi või taotluse esitava asutuse liikmesriigi võimuorgani esitatud teate kehtivuse, pöördub kõnealune huvitatud isik taotluse esitava asutuse liikmesriigi asjakohase võimuorgani poole kooskõlas selles liikmesriigis kehtivate õigusaktidega. Taotluse esitav asutus teavitab sellest viivitamata taotluse saanud asutust. Kõnealusest pöördumisest võib taotluse saanud asutust teavitada ka huvitatud isik.*

2. *Niipea kui taotluse saanud asutus on taotluse esitavalt asutuselt või huvitatud isikult saanud lõikes 1 osutatud teate või teabe, peatab ta täitemenetluse kuni asjakohase võimuorgani otsuseni, välja arvatud juhul, kui taotluse esitav asutus esitab kooskõlas käesoleva lõike teise lõiguga nõude sissenõudmise taotluse. Ilma et see piiraks rakendusmääruse artikli 84 kohaldamist, võib taotluse saanud asutus rakendada nõude sissenõudmise tagamiseks ettevaatusabinõusid, kui selline tegevus on samalaadsete nõuete puhul tema liikmesriigis kehtivate õigusnormidega lubatud.*

Olenemata esimesest lõigust võib taotluse esitav asutus kooskõlas oma liikmesriigis kehtivate õigus- ja haldusnormidega esitada taotluse saanud asutusele põhjendatud taotluse vaidlustatud nõude sissenõudmiseks, kui taotluse saanud asutuse liikmesriigis kehtivate asjakohaste õigus- ja haldusnormidega on selline tegevus ette nähtud. Kui vaidlustamise tulemusel tehakse lõpuks otsus võlgniku kasuks, vastutab taotluse esitav asutus sissenõutud summade tagasimaksmise ja tasumisele kuuluvate hüvitiste maksmise eest kooskõlas taotluse saanud asutuse liikmesriigis kehtivate õigusaktidega.

3. *Taotluse saanud asutuse liikmesriigis võetud täitemeetmete või taotluse saanud asutuse võimuorgani esitatud teate kehtivuse vaidlustamise korral pöördutakse selle liikmesriigi asjakohase võimuorgani poole kooskõlas seal kehtivate õigusnormidega.*

Artikkel 81a

Tagasivõtmised ja muutmised

1. *Taotluse esitav asutus teavitab taotluse saanud asutust viivitamata kõigist oma sissenõudmistaoitluse hilisematest muudatustest või oma taotluse tagasivõtmisest, esitades sellise muutmise või tagasivõtmise põhjused.*
2. *Kui taotluse muutmise aluseks on artikli 81 lõikes 1 osutatud asjaomase võimuorgani otsus, edastab taotluse esitav asutus kõnealuse otsuse koos taotluse saanud asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubava läbivaadatud ühtse juriidilise dokumendiga taotluse saanud asutusele. Taotluse saanud asutus võtab läbivaadatud juriidilise dokumendi alusel täiendavaid sissenõudmismeetmeid.*

Taotluse saanud asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubava algse ühtse juriidilise dokumendi alusel juba võetud sissenõudmismeetmeid või rakendatud ettevaatusabinõusid võib läbivaadatud juriidilise dokumendi alusel jätkuvalt võtta ja rakendada, välja arvatud juhul, kui taotlust muudetakse taotluse esitava asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubava esmase juriidilise dokumendi või taotluse saanud asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubava algse ühtse juriidilise dokumendi kehtetuse tõttu.

Läbivaadatud juriidilise dokumendi suhtes kohaldatakse artikleid 79 ja 81.

3. *Kui taotlust muudetakse muul põhjusel kui lõikes 2 osutatud põhjus ja kui muudatus hõlmab nõude summa vähendamist, siis jätkab taotluse saanud asutus sissenõudmise või juba rakendatud ettevaatusabinõudega, piirdudes üksnes nõude veel tasumata osaga.*

Artikkel 82

Abi andmise piirangud

1. Ilma et see piiraks taotluse saanud asutuse pädevust anda abi, ei ole taotluse saanud asutus kohustatud:

- a) andma rakendusmääruse artiklites 78–81 ette nähtud abi, kui nõude sissenõudmine põhjustaks võlgniku olukorra tõttu tõsiseid majanduslikke või sotsiaalseid raskusi taotluse saanud asutuse liikmesriigis, juhul kui taotluse saanud asutuse liikmesriigis kehtivad õigus- või haldusnormid võimaldavad selliseid meetmeid võtta samalaadsete riigisiseste nõuete puhul;**
- b) andma rakendusmääruse artiklites 76–81 ette nähtud abi, kui rakendusmääruse artikli 76, 77 või 78 kohaselt esitatud esmane taotlus käsitleb rohkem kui viis aastat vanu nõudeid, arvestades alates nõude täitmise tähtajast taotluse esitava asutuse liikmesriigis kuni esmase abitaotluse esitamise kuupäevani.**

Seoses punktiga b loetakse juhul, kui nõue või taotluse esitava asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubav esmane juriidiline dokument vaidlustatakse, viieaastane periood alanuks kuupäevast, mil nõuet või sissenõudmist lubavat juriidilist dokumenti ei saa enam vaidlustada.

Lisaks hakatakse juhul, kui taotluse esitava asutuse liikmesriigi võimuorganid on kiitnud heaks makse tähtaja edasilükkamise või osade kaupa maksmise, viieaastast perioodi arvestama kuupäevast, mil kogu makseperiood on lõppenud.

Sellistel juhtudel ei ole taotluse saanud asutus kohustatud abi andma seoses nõuetega, mille puhul on möödunud üle kümne aasta taotluse esitava asutuse liikmesriigi nõude täitmise tähtajast.

2. *Taotluse saanud asutus teavitab taotluse esitavat asutust abitaotluse tagasilükkamise põhjustest.*“

40) Artikkel 84 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 84

Ettevaatusabinõud

1. Taotluse esitava asutuse põhjendatud taotluse alusel rakendab taotluse saanud asutus ettevaatusabinõusid **kooskõlas** liikmesriigis kehtiva riigisisese **õiguse** ja **haldustavaga**, et tagada nõude sissenõudmine juhul, kui nõue või taotluse esitava asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubav juriidiline dokument vaidlustatakse taotluse esitamise ajal või kui nõude kohta ei ole veel koostatud taotluse esitava asutuse liikmesriigis täitmisele pööramist lubavat juriidilist dokumenti, sel määral, mil ettevaatusabinõud **oleksid** sarnases olukorras võimalikud ka taotluse esitava asutuse liikmesriigi õiguse ja haldustavade kohaselt.

Taotluse esitava asutuse liikmesriigis ettevaatusabinõude rakendamist lubav dokument, mis on seotud nõudega, mille jaoks vastastikust abi taotletakse, lisatakse asjakohasel juhul taotluse saanud asutuse liikmesriigis ettevaatusabinõude rakendamise taotlusele. Seda dokumenti ei pea taotluse saanud asutuse liikmesriigis tunnustama, täiendama ega asendama.

2. Ettevaatusabinõude rakendamise taotlusele võib lisada teisi nõudega seotud dokumente, mis on väljastatud taotluse esitava asutuse liikmesriigis.
3. Käesoleva artikli lõike 1 rakendamisel kohaldatakse rakendusmääruse artiklites 78, 79, 81 ja 82 kehtestatud sätteid ja menetlusi *mutatis mutandis*.“

41) Artikli 85 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Taotluse saanud asutus nõuab asjaomaselt füüsiliselt või juriidiliselt isikult sisse ja peab kinni kõik kulud, mida ta sissenõudmisega seoses kannab, ning teeb seda kooskõlas õigusnormidega, mida kohaldatakse taotluse saanud asutuse liikmesriigis samalaadsete nõuete suhtes.

*1a. Kui sissenõudmisega seotud kulusid ei ole lisaks nõude summale võimalik sisse nõuda võlgnikult, arvatakse need **kulud** maha mis tahes summast, **mis tegelikult sisse nõuti**, või, kui see ei ole võimalik, hüvitab need taotluse esitav asutus. Taotluse esitav **asutus** ja **taotluse** saanud asutus võivad kokku leppida konkreetse juhtumiga seotud hüvitamiskorra või **selles, et** selliste kulude hüvitamisest **loobutakse**.“*

42) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 85a

Viibimine haldusasutuste ametiruumides ja osalemine haldusuurimistes

- 1.* Taotluse esitava ja taotluse saanud asutuse kokkuleppel ning kooskõlas taotluse saanud asutuse kehtestatud korraga võivad taotluse esitava asutuse volitatud ametnikud käesolevas jaos sätestatud vastastikuse abi edendamiseks:
 - a)* viibida ametiruumides, kus taotluse saanud asutuse liikmesriigi haldusasutused täidavad oma ülesandeid;
 - b)* viibida taotluse saanud asutuse liikmesriigi territooriumil tehtava haldusuurimise juures;
 - c)* abistada taotluse saanud asutuse liikmesriigi pädevaid ametnikke kõnealuses liikmesriigis toimuva kohtumenetluse ajal.
- 2.* Kui see on lubatud taotluse saanud asutuse liikmesriigi kehtivate õigusaktidega, võib ***lõikes 1*** osutatud kokkuleppega ette näha, et taotluse esitava asutuse liikmesriigi ametnikud küsitlevad üksikisikuid ja kontrollivad dokumente.
- 3.* Taotluse esitava asutuse volitatud ametnikel, kes tegutsevad lõike 1 või 2 kohaselt, peab olema volikiri, mis kinnitab nende isikut ja ametialaseid volitusi.“

43) *Artikkel 86 jäetakse välja.*

44) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 86a

Õigus võtta vastu rakendusakte

1. Komisjon täpsustab rakendusaktidega sissenõudmismenetlust. Rakendusaktidega kehtestatakse järgmine:

- a) käesoleva jao kohaldamiseks vajalik praktiline kord kooskõlas artikliga 4 asjaomasele isikule teabe ja dokumentide või otsuste elektroonilisel teel saatmiseks;*
- b) artiklis 79 osutatud ühtse juriidilise dokumendi vorming;*
- c) teave, mille taotluse saanud asutus esitab taotluse esitavale asutusele taotluse seisu või tulemuse kohta ning sellega seoses kohaldatava ajaraamistiku kohta;*
- d) meetmed, mida asjaomased asutused on kohustatud võtma seoses sissenõudmistaoitlusega seotud nõude muutmise või tagasivõtmisega;*
- e) täiendavad üksikasjalikud normid, mis on vajalikud artikli 75 lõike 2, artiklite 76, 77, 78, 79, 80 ja 81, artikli 82 lõike 1, artikli 83 lõike 1 teise lõigu ning artiklite 84, 85 ja 85a rakendamiseks; ning*
- f) sellise summade miinimumkünnise kindlaksmääramine, mille kohta saab esitada sissenõudmistaoitluse.*

2. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas põhimääruse artikli 88c lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

45) Artiklit 87 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse ka põhimääruse artikli 1 punktis vb nimetatud pikaajalise hoolduse hüvitise saaja või taotleja sõltuvusastme kindlaksmääramisel või kontrollimisel.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Erandina põhimääruse artikli 76 lõikes 2 sätestatud tasuta vastastikuse halduskoostöö põhimõttest hüvitab käesoleva artikli lõigetes 1–5 osutatud kontrollide kulud asutusele, kellele anti ülesanne need kontrollid teha, sellise ülesande andnud deebitorasutus. Kui asutus, kellel paluti teha kontroll, kasutab tulemusi ka *omal algatusel* asjaomasele isikule hüvitiste andmiseks tema poolt kohaldatavate õigusaktide alusel, siis ta eelmises lauses osutatud kulusid tagasi ei nõua. ■ “

46) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 87a

Hindamine

Hiljemalt... [viis aastat pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva] hindab komisjon rakendusmääruse II jaotises osutatud tähtaegade järgimist ja kõnealuse määruse artikli 14 lõikes 5a sätestatud normide rakendamist.

Komisjon hindab ka seda, kas on asjakohane laiendada põhimääruse kohaste pikaajalise hoolduse hüvitiste kohaldamisala nii, et see hõlmaks ka tööga seotud hüvitisi.

Komisjon esitab oma hindamise tulemusi sisaldava aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele. Liikmesriigid esitavad komisjonile selle aruande koostamiseks vajaliku teabe.“

47) Artikli 89 lõige 3 jäetakse välja.

48) Artikkel 92 jäetakse välja.

49) Artikkel 93 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 93

Üleminekusätted

Põhimääruse artikleid 87, 87a ja 87b kohaldatakse rakendusmäärusega hõlmatud olukordade suhtes.“

50) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 94a

Töötushüvitistega seotud üleminekusätted

1. Artikleid 56 ja 70 ning 5. lisa kohaldatakse nende enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt töötushüvitiste suhtes, ***mille taotlused esitati enne*** artikli 97 teise lõigu punktis 2 ning kolmandas ja neljandas lõigus sätestatud asjakohaseid kohaldamiskuupäevi.

2. Artiklit 73 kohaldatakse selle enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt enne ... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva] algatatud tasaarveldamiste suhtes.
3. IV jaotise III peatüki 3. jagu kohaldatakse selle enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt taotluste ja vaidlustamiste suhtes, mis esitati enne ... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva].“

51) Artiklit 96 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 teise lõigu sissejuhatav sõnastus asendatakse järgmisega:

„Määrus (EMÜ) nr 574/72 jääb siiski jõusse, välja arvatud artikkel 107, ning säilitab õigusliku mõju järgmise suhtes: ■ “;

- b) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Seoses käesoleva artikli lõikes 1 osutatud õigusaktidega reguleeritakse valuuta konverteerimise norme artikliga 90. ■ “

52) Artikkel 97 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 97

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. See jõustub 1. mail 2010.

Olenemata esimesest lõigust kohaldatakse järgmisi kohaldamiskuupäevi:

- 1) järgmisi sätteid alates... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtivas versioonis kohaldatakse alates sellest kuupäevast:
 - a) artikli 1 lõige 2;
 - b) artikli 2 lõiked 2a, 5 ja 6;
 - c) artikli 3 lõige 3;
 - d) artikli 19 lõiked 2 ja 3;
 - e) artikli 26 lõige 4;
 - f) artikli 43 lõige 3;
 - g) artikkel 65;
 - h) artikli 66 lõige 2;
 - i) artikli 68 lõige 2;
 - j) artikli 75 lõiked 1, 3 ja 4;
 - k) artiklid 85a, 86 ja 86a;
 - l) artikli 87 lõiked 4 ja 6;
 - m) artikkel 87c;
 - n) artikli 89 lõige 3;
 - o) artiklid 92, 93 ja 94a;
 - p) artikli 96 lõiked 1 ja 1a;
 - q) lisa 1;

- 2) järgmisi sätteid alates... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtivas versioonis kohaldatakse alates... [24 kuud pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva]:
- a) artikli 5 lõiked 2–5;
 - b) artikli 14 lõiked 1, 1a, 3, 5a, 10 ja 12;
 - c) artikkel 15;
 - d) artikli 16 lõiked 1, 2, 3 ja 5;
 - e) artikkel 19a;
 - f) artikli 20 lõiked 3 ja 4;
 - g) artikli 25 lõiked 1 ja 3;
 - h) artikli 31 lõige 2;
 - i) artikli 32 lõige 1;
 - j) artikli 54 lõige 1;
 - k) artikkel 54a;

- l) artikli 55 lõiked 1, 4, 5 ja 7;
 - m) artikli 56 lõiked -1, 1 ja 3;
 - n) artikkel 56a;
 - o) artikli 67 lõiked 3 ja 7;
 - p) artikkel 70;
 - q) artikli 72 lõige 1;
 - r) artiklid 73 ja 77;
 - s) artikli 78 lõiked 1–4 ja 6;
 - t) artiklid 79–82 ja 84;
 - u) artikli 85 lõiked 1 ja 1a;
 - v) 5. ja 6. lisa;
- 3) artiklit 64 kohaldatakse alates... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtivas versioonis alates... [muutmismääruse jõustumise kalendriaastale järgnev kalendriaasta] 1. jaanuarist.

Olenemata käesoleva artikli teise lõigu punktide 1 ja 2 kohaldatakse isikute suhtes, kelle viimase töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ajal oli pädev liikmesriik Luksemburg, artikleid 56 ja 70 ning 5. lisa versioonis, mis kehtis enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev], kuni ... [viis aastat pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva]. Selle aja jooksul ei kohaldata Luksemburgi suhtes artiklit 56a.

Luksemburg võib komisjonile teatada, et kolmandas lõigus osutatud tähtaega on vaja pikendada kuni ... [seitse aastat pärast muutmismääruse jõustumise kuupäeva]. Sellisest pikendamisest teatatakse mõistliku aja jooksul enne kolmandas lõigus osutatud ajavahemiku lõppu. Kõnealune teatis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

53) *Määruse (EÜ) nr 987/2009 lisasid muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.*

Artikkel 3

Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

Käesolev määrus jõustub ■ selle ■ *Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval.*

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

I LISA

Määruse (EÜ) nr 883/2004 lisade muudatused

Määruse (EÜ) nr 883/2004 lisasid muudetakse järgmiselt.

1) I lisa muudetakse järgmiselt:

a) I osa muudetakse järgmiselt:

i) ***kanne „BULGAARIA“ järele lisatakse järgmine kanne:***

„TŠEHHI VABARIIK

***Ülalpidamistoetuste ettemaksed ülalpidamistoetuste ettemaksete seaduse
(nr 588/2020 Coll.) alusel“;***

ii) ***kanne „EESTI“ asendatakse järgmisega:***

„EESTI

Elatisabi 1. jaanuari 2017. aasta perehüvitiste seaduse alusel“;

iii) ***kanne „SLOVAKKIA“ asendatakse järgmisega:***

„SLOVAKKIA

***Alimentide asendushüvitis seaduse nr 201/2008 Coll. (muudetud kujul)
alusel“;***

iv) kanne „ROOTSI“ asendatakse järgmisega:

„ROOTSI

Ülalpidamistoetus (sotsiaalkindlustusseadustiku (2010:110) peatükid 17–19)“;

b) II osa muudetakse järgmiselt:

i) *kanne „LEEDU“ asendatakse järgmisega:*

„LEEDU

Laste ülalpidamistoetused laste ülalpidamistoetuste seaduse alusel“;

ii) kanne „UNGARI“ jäetakse välja;

iii) *kanne „POOLA“ asendatakse järgmisega:*

„POOLA

Ühekordne sünnitoetus (perehüvitiste seadus)

Ühekordne toetus lapse sünni puhul, kellel on diagnoositud raske ja pöördumatu puue või ravimatu eluohtlik haigus, mis tekkis lapse sünnieelsel arenguperioodil või sünnituse käigus“;

iv) *kanne „RUMEENIA“ jäetakse välja;*

v) *kanne „SLOVAKKIA“ asendatakse järgmisega:*

„SLOVAKKIA

Sünnitoetus“;

vi) *kanne „SOOME“ asendatakse järgmisega:*

„Rasedus- ja sünnituspakett, ühekordne rasedus- ja sünnitustoetus ning rasedus- ja sünnitustoetuse seadusega (477/1993) sätestatud ühekordne hüvitis rahvusvahelise lapsendamise seotud kulude katteks“;

vii) lisatakse järgmine kanne:

„ROOTSI

Lapsendamistoetus (sotsiaalkindlustusseadustiku (2010:110) 21. peatükk)“.

2) II lisa muudetakse järgmiselt:

a) kanded „TAANI – SOOME“ ja „TAANI – ROOTSI“ jäetakse välja;

b) kanne „SAKSAMAA – AUSTRIA“ asendatakse järgmisega:

„SAKSAMAA – AUSTRIA

4. oktoobri 1995. aasta sotsiaalkindlustuskonventsiooni artikli 14 lõike 2 punktid g, h, i ja j (pädevuse kindlaksmääramine riikide vahel seoses varasemate kindlustusjuhtumitega ja täitunud kindlustusperioodidega); kõnealust sätet kohaldatakse üksnes selle sättega hõlmatud isikute suhtes.“;

c) kanded „HISPAANIA – PORTUGAL“ ja „SOOME – ROOTSI“ jäetakse välja.

- 3) III lisast jäetakse välja kanded „EESTI“, „HISPAANIA“, „HORVAATIA“, „ITAALIA“, „LEEDU“, „UNGARI“, „MADALMAAD“, „SOOME“ ja „ROOTSI“.
- 4) IV lisa muudetakse järgmiselt:
- a) kande „SAKSAMAA“ järele lisatakse kanne „EESTI“;
 - b) kande „KÜPROS“ järele lisatakse kanne „LÄTI“;**
 - c) kande „**LÄTI**“ järele lisatakse kanne „LEEDU“;
 - d) kande „UNGARI“ järele lisatakse kanne „MALTA“;
 - e) kande „POOLA“ järele lisatakse kanne „PORTUGAL“;
 - f) kande „PORTUGAL“ järele lisatakse kanne „RUMEENIA“;
 - g) kande „SLOVEENIA“ järele lisatakse kanne „SLOVAKKIA“;
 - h) kande „SLOVAKKIA“ järele lisatakse kanne „SOOME“;
 - i) kande „ROOTSI“ järele lisatakse kanne „ÜHENDKUNINGRIIK“.

5) *VI lisast jäetakse välja kanne „SOOME“.*

6) *VIII lisa 1. osa muudetakse järgmiselt:*

a) *kanne „LEEDU“ asendatakse järgmisega:*

„LEEDU

Kõik taotlused sotsiaalkindlustuse lesepensioni saamiseks, mis arvutatakse lesepensioni põhisumma alusel (sotsiaalkindlustuspensionite seadus).“;

b) *kandes „AUSTRIA“ asendatakse punkt g järgmisega:*

„g) Kõik taotlused hüvitiste saamiseks 22. detsembri 2018. aasta föderaalseaduse alusel, mis käsitleb Austria notarite pensionieraldisi – NVG 2020.

h) Varajase startija toetus 9. septembri 1955. aasta üldise sotsiaalkindlustusseaduse (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz – ASVG) paragrahvide 262a ja 286a, 11. oktoobri 1978. aasta kaubandus- ja ärialal tegutsevate isikute sotsiaalkindlustusseaduse (Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz – GSVG) paragrahvi 144a ning 11. oktoobri 1978. aasta talupidajate sotsiaalkindlustuse seaduse (Bauern- Sozialversicherungsgesetz – BSVG) paragrahvi 135a alusel.“

7) *IX lisa muudetakse järgmiselt:*

a) *I osa muudetakse järgmiselt:*

i) *kande „TAANI“ järele lisatakse järgmine kanne:*

„EESTI

Töövõimetoetus töövõimetoetuse seaduse alusel“;

ii) *kanne „SOOME“ asendatakse järgmisega:*

„SOOME

Abikaasapensionid, mis on kindlaks määratud üleminekusätete kohaselt ja määratud enne 1. jaanuari 1994 (riikliku pensioni seaduse jõustamise seadus (569/2007))

Lapsepensioni lisasumma sõltumatu hüvitise arvutamisel vastavalt riiklikule pensioniseadusele (riiklik pensioniseadus (568/2007))“;

b) II osas asendatakse kanne „LEEDU“ järgmisega:

„LEEDU

a) Sotsiaalkindlustuse töövõimetuspensionid, mida makstakse sotsiaalkindlustuspensionide seaduse alusel

b) Sotsiaalkindlustuse lese- ja orvupensionid, mis arvutatakse surnud isiku töövõimetuspensionide alusel vastavalt sotsiaalkindlustuspensionide seadusele“;

c) III osa kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„12. juuni 2012. aasta Põhjamaade sotsiaalkindlustuskonventsioon“.

8) X lisa muudetakse järgmiselt:

a) kanne „TŠEHHI VABARIIK“ jäetakse välja;

b) kandes „SAKSAMAA“ asendatakse punkt b järgmisega:

„b) Bürgergeld, põhihüvitis tööotsijatele vastavalt sotsiaalseadustiku II köitele“;

c) kannet „EESTI“ muudetakse järgmiselt:

i) punkt a jäetakse välja;

ii) lisatakse *järgmine* punkt:

„c) Üksi elava pensionäri toetus (6. septembri 2016. aasta sotsiaalhoolekandeseadus)“;

d) kanne „LEEDU“ asendatakse järgmisega:

„LEEDU

a) Invaliidsuse ja vanadusega seotud sotsiaalabipension (2005. aasta sotsiaalabipensionide seaduse artiklid 5 ja 6);

b) Abiraha (2005. aasta sotsiaalabipensionide seaduse artikkel 12);

c) Transporditoetuste seaduse alusel enne 2019. aastat määratud transporditoetus liikumispuudega inimestele“;

e) kandest „UNGARI“ jäetakse välja punkt c;

f) kanne „AUSTRIA“ asendatakse järgmisega:

„AUSTRIA

- a) Kompenseeriv lisatoetus (9. septembri 1955. aasta föderaalseadus üldise sotsiaalkindlustuse kohta – ASVG, 11. oktoobri 1978. aasta föderaalseadus kaubandus- ja ärialal tegutsevate isikute sotsiaalkindlustuse kohta – GSVG ja 11. oktoobri 1978. aasta föderaalseadus talupidajate sotsiaalkindlustuse kohta – BSVG)*
- b) Lisahüvitis (18. novembri 1965. aasta föderaalseadus föderaalametnike, nende ülalpidamisel olnud isikute ja ülalpeetavate pensioniõiguste kohta – Pensionsgesetz 1965 (PG 1965); föderaalseadus Austria föderaalraudtee ametnike pensionihüvitiste kohta – Bundesbahn-Pensionsgesetz (BB-PG); 9. juuli 1958. aasta föderaalseadus föderaalteatri töötajate pensionihüvitiste kohta (Bundestheaterpensionsgesetz – BThPG)“;*

g) kanne „POOLA“ asendatakse järgmisega:

„POOLA

- a) Sotsiaalpension (27. juuni 2003. aasta sotsiaalpensionide seadus)*
- b) Täiendav vanemahüvitis (31. jaanuari 2019. aasta täiendava vanemahüvitise seadus)*
- c) Täiendav hüvitis isikutele, kes ei tule iseseisvalt toime (31. juuli 2019. aasta seadus, mis käsitleb täiendavat hüvitist iseseisvalt mittetoimetulevatele isikutele)“;*

h) kannet „PORTUGAL“ muudetakse järgmiselt:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) Mitteosamakseline riiklik vanaduspension (13. oktoobri 1980. aasta dekreet-seadus nr 464/80)“;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„d) Kaasamise sotsiaalhüvitise põhikomponent ja lisahüvitis (6. oktoobri 2017. aasta dekreet-seadus nr 126-A/2017 (muudetud kujul))“;

i) kande „PORTUGAL“ järele lisatakse järgmine kanne ■ ***:***

„RUMEENIA

Pensionäride sotsiaaltoetus (valitsuse erakorraline määrus nr 6/2009, millega kehtestatakse minimaalne tagatud vanaduspension, heaks kiidetud seadusega nr 196/2009) ■ ***“;***

j) kanne „SLOVEENIA“ jäetakse välja;

k) kandest „SOOME“ jäetakse välja punkt c;

l) kanne „ROOTSI“ asendatakse järgmisega:

„ROOTSI

a) Eluasemetoetus pensionäridele (sotsiaalkindlustusseadustiku **(2010:110)** peatükid 99–103)

b) Eakate ülalpidamistoetus (sotsiaalkindlustusseadustiku **(2010:110)** 74. peatükk)“;

m) **kandesse „ÜHENDKUNINGRIIK“ lisatakse järgmised punktid:**

„f) Isikliku sõltumatus toetuse liikumisvõimekomponent (Suurbritannia seadusandluses 2012. aasta hoolekandesüsteemi reformi seaduse 4. osa ja Põhja-Iirimaa seadusandluses 2015. aasta hoolekandesüsteemi reformi seaduse (Põhja-Iirimaa) 5. osa. (S.I. 2015/2006 (N.I. 1))

g) Hea alguse toidutoetus (Šotimaa 2019. aasta hoolekandesüsteemi toidutoetusmäärused (hea alguse toidutoetus) (SSI 2019/193))

h) Hea alguse toetused (rasedus- ja imikutoetus, alushariduse toetus, kooliealise lapse toetus) (Šotimaa 2018. aasta varase lapsepõlve toetuste määrused (hea alguse toetused) (SSI 2018/370))

i) Matuse toetus (Šotimaa 2019. aasta matusekulude toetuse määrused (SSI 2019/292))

- j) Šotimaa lapsetoetus (Šotimaa 2020. aasta lapsetoetuste määrused (SSI 2020/XX))*
- k) Puudega lapse toetuse liikumisvõimekomponent (Šotimaa 2021. aasta puudega laste ja noorte toetuse määrused (SSI 2021/174))*
- l) Puudega täiskasvanu toetuse liikumisvõimekomponent (Šotimaa 2018. aasta sotsiaalkindlustusseadus („SS(S)A“) ja Šotimaa 2022. aasta puudega tööealiste inimeste toetuse määrused*
- m) Pensionealiste talvine küttetoetus (Šotimaa 2025. aasta (pensionealiste) talvise kütteabi muutmismäärused)*
- n) Talvekütusetootus (2025. aasta sotsiaalfondi talvekütusetootuse määrused)“.*

9) XI lisa muudetakse järgmiselt:

a) kanne „TŠEHHI VABARIIK“ asendatakse järgmisega:

„TŠEHHI VABARIIK

1. Pereliikmete määratlemisel vastavalt artikli 1 punktile i käsitatakse „abikaasana“ ka registreeritud partnerit vastavalt Tšehhi Vabariigi seaduse nr 115/2006 Coll. (registreeritud partnerluse kohta) määratlusele.
2. Olenemata käesoleva määruse artiklitest 5 ja 6 võib täiendada toetuse andmisel kindlustusperioodide eest, mis täitusid endise Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigi õigusnormide alusel, arvesse võtta üksnes kindlustusperioode, mis on täitunud Tšehhi õigusnormide alusel, et oleks täidetud tingimus, mille kohaselt peab kindlaksmääratud ajavahemikus pärast liitvabariigi lagunemist olema täitunud vähemalt üks aasta Tšehhi pensionikindlustusskeemis (pensionikindlustust käsitleva seaduse nr 155/1995 Coll. paragrahvi 106a lõike 1 punkt b). ■ “;

b) kandes „SAKSAMAA“ asendatakse punkt 3 järgmisega:

„3. Sotsiaalkindlustusseadustiku (Sozialgesetzbuch – SGB) V köite paragrahvi 47 lõike 1, VII köite paragrahvi 47 lõike 1 ja V köite paragrahvi 24i alusel rahaliste hüvitiste andmiseks kindlustatud isikutele, kes elavad teises liikmesriigis, arvutatakse Saksamaa kindlustusskeemides välja hüvitiste summa määramiseks kasutatav netopalk, nagu kindlustatud isik elaks Saksamaal, välja arvatud juhul, kui kindlustatud isik taotleb, et hüvitise summa määrataks kindlaks tema poolt tegelikult saadava netopalga alusel. Selleks et võimaldada föderaalse vanemapalga ja lapsehoolduspuhkuse seaduse (Bundeselterngeld- und Elternzeitgesetz – BEEG) alusel lapsehoolduspuhkuse hüvitist isikutele, kes elavad teises liikmesriigis, arvutab lapsehoolduspuhkuse hüvitiste osas pädev Saksamaa asutus seaduse paragrahvide 2c–2f alusel keskmise igakuise sissetuleku, mille põhjal määratakse hüvitis kindlaks nii, nagu isik elaks Saksamaal. Kui seejuures kuulub BEEG paragrahvi 2e lõike 3 teise lause kohaselt kohaldamisele IV maksumäär, kuna hüvitise saaja ei kuulu hüvitise määramise ajal ühegi Saksamaa maksumäära kohaldamisalasse, võib ta taotleda, et lapsehoolduspuhkuse hüvitis määrataks kindlaks elukohaliikmesriigis maksustatud tegeliku netosissetuleku alusel. ■ “;

c) kanne „EESTI“ asendatakse järgmisega:

„EESTI

1. Vanemahüvitise arvutamisel arvestatakse, et teistes liikmesriikides kui Eesti töötamise perioodidel maksti keskmiselt sama palju sotsiaalmaksu kui Eestis töötamise perioodil, millega need liidetakse. Kui isik on vaatlusaastal töötanud ainult teistes liikmesriikides kui Eesti, arvutatakse hüvitist vaatlusaasta ning rasedus- ja sünnituspuhkuse vahel Eestis keskmiselt makstud sotsiaalmaksu põhjal.
2. Selleks et arvutada *pro rata* töövõimetoetust vastavalt käesoleva määruse artikli 52 lõike 1 punktile b, võetakse Eestis täitunud elamisperioode arvesse alates 16. eluaastast kuni ettenägematu asjaolu aset leidmiseni. ■ “;

d) kanne „KÜPROS“ asendatakse järgmisega:

„KÜPROS

Käesoleva määruse artiklite 6, 51 ja 60a kohaldamisel määratakse Küprose Vabariigi õigusaktide alusel iga 6. oktoobril 1980 või pärast seda algava perioodi puhul kindlustusnädal kindlaks, jagades asjaomase perioodi kõik sotsiaalkindlustusmaksuga maksustatavad tulud asjaomasel sissemakseastal sotsiaalkindlustusmaksuga maksustatava põhipalga nädalase määraga, tingimusel et nii saadud nädalate arv ei ületa asjaomase perioodi kalendrinädalate arvu.“;

e) kandes „MALTA“ asendatakse punkt a järgmisega:

„a) Üksnes käesoleva määruse artiklite 49 ja 60 kohaldamisel käsitatakse riigiteenistujatena isikuid, kes on võetud tööle Malta relvajõudude seaduse (Malta seadustekogu 220. peatükk), politseiseaduse (Malta seadustekogu 164. peatükk), vanglate seaduse (Malta seadustekogu 260. peatükk) ja kodanikukaitseaduse (Malta seadustekogu 411. peatükk) alusel.“;

f) kandes „MADALMAAD“ *asendatakse punkt 1 järgmisega:*

„1. Ravikindlustus

- a) Seoses Madalamaade õigusaktide kohase õigusega mitterahalistele hüvitistele käsitatakse käesoleva määruse III jaotise 1. ja 2. peatüki rakendamisel isikutena, kellel on õigus saada mitterahalisi hüvitisi, järgmisi isikuid:*
- i) isikud, kes Madalmaade ravikindlustusseaduse (Zorgverzekeringswet) kohaselt on kohustatud sõlmima ravikindlustusandjaga kindlustuse; ja*
- ii) kui nende suhtes juba ei kohaldata punkti i, siis isikud, kes elavad teises liikmesriigis ja kellel käesoleva määruse kohaselt on nende elukohariigis õigus saada tervishoiuteenuseid nii, et kulud kannavad Madalmaad.*
- b) Isikud, kellele on osutatud punkti 1 alapunkti a alapunktis i, on ravikindlustusseaduse (Zorgverzekeringswet) sätete kohaselt kohustatud sõlmima ravikindlustusandjaga kindlustuse ning isikud, kellele on osutatud punkti 1 alapunkti a alapunktis ii, peavad end registreerima asutuses CAK.*

- c) *Ravikindlustusseaduse (Zorgverzekeringswet) ja pikaajalist hooldust käsitleva seaduse (Wet langdurige zorg) sissemaksete tasumise vastutust käsitlevaid sätteid kohaldatakse alapunktis a osutatud isikute ning nende pereliikmete suhtes. Pereliikmete puhul teeb sissemakseid isik, kellest tuleneb õigus saada tervishoiuteenuseid.*
- d) *Isikutel, kellel on mõne teise liikmesriigi kui Madalmaad õigusaktide kohaselt õigus saada mitterahalisi hüvitisi ning kes elavad või viibivad ajutiselt Madalmaades, on õigus saada mitterahalisi hüvitisi vastavalt poliisile, mida kindlustatud isikul on Madalmaades võimalik saada elu- või viibimiskohajärgsest asutusest vastavalt ravikindlustusseaduse (Zorgverzekeringswet) artikli 11 lõigetele 1, 2 ja 3, samuti pikaajalist hooldust käsitlevas seaduses (Wet langdurige zorg) sätestatud mitterahalisi hüvitisi.*
- e) *Punkti 1 alapunkti f kohaldatakse enne ... [muutmismääruse jõustumise kuupäev] kehtinud versioonis jätkuvalt isikute suhtes, kes said sellel kuupäeval kõnealuses sättes osutatud hüvitist ja kes on registreeritud CAKis.“;*

- g) kande „AUSTRIA“ järele lisatakse järgmine kanne:

„SLOVAKKIA

Olenemata käesoleva määruse artiklites 5 ja 6 sätestatust, võib täiendava toetuse andmisel kindlustusperioodide eest, mis täitusid endise Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigi õigusnormide alusel, arvesse võtta üksnes kindlustusperioode, mis on täitunud Slovaki õigusnormide alusel, et oleks täidetud tingimus, mille kohaselt peab kindlaksmääratud ajavahemikus pärast liitvabariigi lagunemist olema täitunud vähemalt üks aasta Slovaki pensionikindlustusskeemis (sotsiaalkindlustust käsitleva seaduse nr 461/2003, Coll. paragrahvi **66a** lõike 1 punkt b). ■ “;

- h) kandes „SOOME“ jäetakse välja punkt 1;*

i) kannet „ROOTSI“ muudetakse järgmiselt:

i) punktid 1 ja 2 jäetakse välja;

ii) punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesoleva määruse sätteid kindlustus- ja elamisperioodide liitmise kohta ei kohaldata Rootsi õigusaktidega ettenähtud selliste üleminekusätete suhtes, mis käsitlevad 1937. aastal või enne seda sündinud ning enne pensionitaotluse esitamist teatava aja Rootsis elanud isikute õigust saada baaspensioni (sotsiaalkindlustusseadustiku rakendamise seaduse *(2010:111)* 6. peatükk, mis käsitleb 53.–74. peatükki).“;

iii) punkti 4 muudetakse järgmiselt:

– sissejuhatav sõnastus asendatakse järgmisega:

„4. Sissetuleku arvutamiseks seoses nominaalse sissetulekuga seotud haigushüvitise ja sissetulekust sõltuva tegevustoetusega sotsiaalkindlustusseadustiku (2010:110) 34. peatüki alusel kohaldatakse järgmist:“;

– alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) kui hüvitised arvutatakse käesoleva määruse artikli 46 kohaselt ning isikud ei ole Rootsis kindlustatud, määratakse vaatlusperiood vastavalt eelnimetatud seaduse 34. peatüki paragrahvidele 3, 10 ja 11 nii, nagu oleks asjaomane isik Rootsis kindlustatud. Kui asjaomasel isikul ei ole sel perioodil sissetulekut pensioni kogumiseks sotsiaalkindlustusseadustiku (2010:110) 59. peatüki alusel, lubatakse vaatlusperioodi lugema hakata varasemast ajast, mil kindlustatud isikul oli sissetulek tasustatavast tegevusest Rootsis.“;

iv) punkti 5 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„5a) Sissetulekul põhineva toitjakaotuspensioniga seotud nominaalsete pensionivarade arvutamisel (sotsiaalkindlustusseadustiku (2010:110) 82. peatükk), kui ei ole täidetud Rootsi õigusaktide kohane nõue pensioni saamise õiguse kohta vähemalt kolmel aastal viiest kalendriaastast vahetult enne kindlustatud isiku surma (vaatlusperiood), võetakse arvesse ka muudes liikmesriikides täitunud kindlustusperioode nii, nagu need oleksid täitunud Rootsis. Teistes liikmesriikides täitunud kindlustusperioode käsitatakse nii, nagu põhineksid need Rootsis pensioni arvutamise aluseks oleval keskmisel baassummal. Kui asjaomane isik on töötanud Rootsis pensioni arvutamise aluseks võetava baaspalgaga ainult ühe aasta, loetakse iga teistes liikmesriikides täitunud kindlustusperiood vastavaks sellega samaväärsele summale.“;

j) kandes „ÜHENDKUNINGRIIK“:

i) asendatakse punktid 1 ja 2 järgmisega:

„1. Kui vastavalt Ühendkuningriigi õigusaktidele võib isikul, kes on jõudnud pensioniikka enne 6. aprilli 2016, olla õigus saada vanaduspensioni juhul, kui

a) endise abikaasa või endise registreeritud partneri tasutud sissemakseid võetakse arvesse, nagu oleksid need asjaomase isiku enda sissemaksed, või

b) nimetatud isiku abikaasa, registreeritud partner, endine abikaasa või endine registreeritud partner vastab sissemaksetingimustele,

siis tingimusel, et abikaasa, registreeritud partner, endine abikaasa või endine registreeritud partner tegutses töötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana, kelle suhtes kehtisid kahe või enama liikmesriigi õigusaktid, kohaldatakse käesoleva määruse III jaotise 5. peatüki sätteid, et määrata kindlaks õigused Ühendkuningriigi õigusaktide alusel. Sellisel juhul tõlgendatakse 5. peatüki viiteid „kindlustusperioodidele“ viidetena kindlustusperioodidele, mis on täitunud

- i) abikaasal, registreeritud partneril, endisel abikaasal või endisel registreeritud partneril, kui nõude on esitanud:
 - abielus olev isik või registreeritud partner või
 - isik, kelle abielu või kooselu on lõppenud muul põhjusel kui abikaasa või registreeritud partneri surm, või
- ii) endisel abikaasal või endisel registreeritud partneril, kui nõude on esitanud
 - lehestunud naine või mees või registreeritud partner, kelle vahetult enne pensioniiga ei olnud õigust saada lehestunud lapsevanema toetust, või
 - lehestunud naine, kelle mees suri enne 9. aprilli 2001, kelle vahetult enne pensioniiga ei olnud õigust saada lehestunud ema toetust, lehestunud lapsevanema toetust või lesepension, või kellel on ainult õigus saada vastavalt käesoleva määruse artikli 52 lõike 1 punktile b arvestatud vanadusega seotud lesepension, ning seetõttu tähendab „vanadusega seotud lesepension“ vastavalt 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja -hüvitiste seaduse punkti 39 alapunktile 4 lesepension, mida makstakse vähendatud määra alusel. ■

Käesolevat punkti ei kohaldata isikutele, kes jõuavad pensioniikka 6. aprillil 2016 või pärast seda.

2. Käesoleva määruse artikli 6 kohaldamisel hooldustoetust, hooldajatoetust, invaliidi ülalpidamistoetust ja isikliku sõltumatuse toetust reguleerivate sätete suhtes võetakse teise liikmesriigi kui Ühendkuningriik territooriumil täitunud töötamise, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise või elamisperioodi arvesse niivõrd, kui see on vajalik täitmaks nõutava Ühendkuningriigis viibimise perioodi tingimust enne kuupäeva, mil esmakordselt tekib õigus saada kõnealust hüvitist.“;

ii) punkti 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„4. Käesoleva määruse artikli 46 kohaldamisel, kui asjaomasel isikul on invaliidsusega lõppev töövõimetus ajal, kui tema suhtes kehtivad teise liikmesriigi õigusaktid, võtab Ühendkuningriik 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja -hüvitiste seaduse punkti 30A alapunkti 5, 2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seaduse 1. osa või vastava Põhja-Iirimaa õigusnormi alusel arvesse kõiki perioode, mille jooksul isik on töövõimetusel tõttu saanud

a) rahalisi haigushüvitisi või nende asemel palka või

b) hüvitisi käesoleva määruse III jaotise 4. ja 5. peatüki tähenduses, mis on antud kõnealusele töövõimetusel järgnenud invaliidsuse tõttu teise liikmesriigi õigusaktide alusel, nii nagu oleksid need lühiajalise töövõimetus hüvitise, mida makstakse vastavalt 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja -hüvitiste seaduse punkti 30A alapunktidele 1–4, või töövõimetusetoetuse (hindamisetapp), mida makstakse 2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seaduse 1. osa või vastava Põhja-Iirimaa õigusnormi alusel, perioodid. ▮ “.

10) Lisatakse järgmised lisad:

„XII LISA

■ PIKAAJALISE HOOLDUSE HÜVITISED, MIDA ANTAKSE ERANDINA

■ ARTIKLI 33A LÕIKEST 2

(Artikli 33a lõige 2)■

AUSTRIA

Pikaajalise hoolduse rahalisi hüvitisi (föderaalne pikaajalise hoolduse hüvitise seadus, BGBl. I nr 110/1993 (muudetud kujul)), mida antakse tööõnnetuste või kutsehaiguste puhul, koordineeritakse III jaotise 2. peatüki (tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised) alusel.

PRANTSUSMAA

- a) Pideva hoolduse toetust (sotsiaalkindlustusseadustik, artikkel L.355-1) koordineeritakse III jaotise 4. peatüki (invaliidsushüvitised) või 5. peatüki (vanadushüvitis) alusel, olenevalt sellest, millist hüvitist täiendav hooldushüvitis täiendama on mõeldud.*
- b) Pideva hoolduse täiendavat hüvitist (sotsiaalkindlustusseadustik, artikkel L.434-2) koordineeritakse III jaotise 2. peatüki (tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised) alusel.*

SAKSAMAA

Pikaajalise hoolduse hüvitisi, mida antakse tööõnnetuste ja kutsehaiguste korral (Saksamaa sotsiaalseadustiku VII köite paragrahv 44), koordineeritakse III jaotise 2. peatüki (tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised) alusel.

POOLA

Täiendavat hooldushüvitist (17. detsembri 1998. aasta seadus, milles käsitletakse sotsiaalkindlustusfondist makstavaid vanadus- ja invaliidsushüvitisi) koordineeritakse III jaotise 4. peatüki (invaliidsushüvitised) või 5. peatüki (vanadushüvitis) alusel olenevalt sellest, millist hüvitist hooldushüvitis täiendab.

XIII LISA

RAHALISED PEREHÜVITISED, MIS ON ETTE NÄHTUD LAPSE KASVATAMISE AJAL SISSETULEKU ASENDAMISEKS

(Artikkel 68b)

I osa Rahalised perehüvitised, mis on ette nähtud lapse kasvatamise ajal sissetuleku asendamiseks

(Artikli 68b lõige 1)

AUSTRIA

- a) Kindlamääraline lapsehooldushüvitis (lapsehooldushüvitise seadus, 2001/103)*
- b) Töötulu asendav lapsehooldushüvitis (lapsehooldushüvitise seadus, 2001/103)*
- c) Partnerihüvitis (lapsehooldushüvitise seadus, 2001/103)*

BELGIA

Õigus vanemapuhkusele töölt eemaloleku ajal (29. oktoobri 1997. aasta kuninglik dekreet, milles käsitletakse vanemapuhkuse kehtestamist töölt eemaloleku ajal)

BULGAARIA

- a) Rasedus- ja sünnitushüvitis (sotsiaalkindlustusseadustik, välja kuulutatud 17. detsembri 1999. aasta ametlikus väljaandes nr 110, jõustus 1. jaanuaril 2000) alates lapse kuuekuuseks saamisest*
- b) 2–5aastase lapse lapsendamisel makstav hüvitis (sotsiaalkindlustusseadustik, välja kuulutatud 17. detsembri 1999. aasta ametlikus väljaandes nr 110, jõustus 1. jaanuaril 2000)*
- c) Väikelapse hooldamise hüvitis (sotsiaalkindlustusseadustik, välja kuulutatud 17. detsembri 1999. aasta ametlikus väljaandes nr 110, jõustus 1. jaanuaril 2000)*

TŠEHHI VABARIIK

Vanemahüvitis (riiklike sotsiaaltoetuste seadus nr 117/1995 Coll. (muudetud kujul))

TAANI

- a) Töötasu hüvitis (seadus sünnitushüvitiste tasakaalustamise korra kohta erasektoris) alates 15. nädalast pärast sünnitust*
- b) Rahalised rasedus- ja sünnitus- ning isadushüvitised (lapse sünni korral puhkuse ja hüvitiste saamise õigust käsitlev konsolideerimisseadus alates 15. nädalast pärast sünnitust*

EESTI

Vanemahüvitis (15. juuni 2016. aasta perehüvitiste seadus)

SOOME

Vanemahüvitis (ravikindlustusseadus, 1224/2004)

PRANTSUSMAA

- a) Lapsehoolduse eesmärgil vabal valikul töölkäimise katkestamise või töötaja vähendamise korral makstav hüvitis (enne 1. jaanuari 2015. aastal sündinud või adopteeritud laste puhul) (2004. aasta sotsiaalkindlustuse rahastamise seaduse artikkel 60-II)*
- b) Jagatud lapsehooldushüvitis (PREPARE) (1. jaanuaril 2015. aastal või hiljem sündinud laste puhul) (4. augusti 2014. aasta seaduse nr 2014-873 (naiste ja meeste tegeliku võrdõiguslikkuse kohta) artikkel 8-I-7°)*

SAKSAMAA

Vanemahüvitis (vanemahüvitise ja vanemapuhkuse seadus)

UNGARI

Lapsehooldustasu (1997. aasta LXXXIII seadus kohustusliku tervisekindlustussüsteemi teenuste kohta)

ITAALIA

Vanemapuhkuse hüvitis (26. märtsi 2001. aasta seadusandlik dekreet nr 151)

LÄTI

Vanemahüvitis (6. novembri 1995. aasta rasedus- ja sünnitus- ning haiguskindlustuse seadus)

LEEDU

Lapsehooldushüvitis (Leedu Vabariigi 21. detsembri 2000. aasta haigust ning rasedust ja sünnitust hõlmava sotsiaalkindlustuse seadus nr IX-110 (muudetud kujul))

LUKSEMBURG

Asendussissetulek vanemapuhkuse ajal (3. novembri 2016. aasta seadus vanemapuhkuse reformi kohta)

POOLA

a) *Vanemapuhkuse ajal lapse hooldamiseks ette nähtud perehüvitise lisahüvitis (28. novembri 2003. aasta perehüvitiste seadus)*

b) *Vanemahüvitis (28. novembri 2003. aasta perehüvitiste seadus)*

PORTUGAL

a) *Vanemahüvitis (9. aprilli 2009. aasta dekreet-seadused nr 89/2009 ja nr 91/2009) alates seitsmendast nädalast pärast sünnitust*

b) *Pikendatud vanemahüvitis (9. aprilli 2009. aasta dekreet-seadused nr 89/2009 ja nr 91/2009)*

c) *Lapsendamistoetus (9. aprilli 2009. aasta dekreet-seadused nr 89/2009 ja nr 91/2009)*

RUMEENIA

Igakuine lapsehooldushüvitis (valitsuse 8. detsembri 2010. aasta erakorraline määrus nr 111 vanemapuhkuse ja igakuise lapsehooldushüvitise kohta, sisaldab hilisemaid muudatusi ja täiendusi)

SLOVAKKIA

Vanemahüvitis (vanemahüvitise seadus nr 571/2009 (muudetud kujul))

SLOVEENIA

- a) Vanemahüvitis (vanemakaitse ja perehüvitiste seadus, ametlik väljaanne nr 26/14 ja 15/90, ZSDP-1)*
- b) Vanemahüvitis (vanemakaitse ja perehüvitiste seadus, ametlik väljaanne nr 26/14 ja 15/90, ZSDP-1)*

ROOTSI

Vanemahüvitis (sotsiaalkindlustusseadustiku (2010:110) 12. peatükk)

II osa Liikmesriigid, kes annavad artiklis **68b** osutatud perehüvitisi täies ulatuses

(Artikli 68b lõige 2)

EESTI

SOOME

LEEDU

LUKSEMBURG

ROOTSI“.

II LISA

Määruse (EÜ) nr 987/2009 lisade muudatused

Määruse (EÜ) nr 987/2009 lisasid muudetakse järgmiselt.

1) 1. lisa muudetakse järgmiselt:

a) kanne „BELGIA-SAKSAMAA“ jäetakse välja;

b) kandes „BELGIA-PRANTSUSMAA“ asendatakse punkt f järgmisega:

„f) 21. novembri 1994. aasta ja 8. veebruari 1995. aasta kirjavahetus vastastikuste nõuete tasaarveldamise korra kohta vastavalt määruse (EMÜ) nr 574/72 artiklitele 93, 94, 95 ja 96 (2. aprilli 2021. aasta ja 21. novembri 2022. aasta kirjavahetusega muudetud kujul)“;

c) kannete „TAANI-SOOME“ ja „TAANI-ROOTSI“ tekst asendatakse kummalgi juhul järgmisega:

„12. juuni 2012. aasta Põhjamaade sotsiaalkindlustuskonventsiooni rakendamise halduskokkulepe“;

d) kanne „SAKSAMAA-PRANTSUSMAA“ jäetakse välja;

e) kandest „SAKSAMAA-LUKSEMBURG“ jäetakse välja punktid a ja b.

f) kande „SOOME-ROOTSI“ tekst asendatakse järgmisega:

„12. juuni 2012. aasta Põhjamaade sotsiaalkindlustuskonventsiooni rakendamise halduskokkulepe“.

- 2) *5. lisa jäetakse välja.*
- 3) *Lisatakse järgmine lisa:*

„6. LISA

(Artikli 15 lõige 1b)

Ehitussektor

Ehitussektor artikli 15 tähenduses hõlmab kõiki hoonete ehitamise, remondi, hooldamise, ümberehitamise või lammutamisega seotud ehitustöid, eelkõige järgmisi töid:

- 1) kaevamine*
- 2) pinnase-eemaldus*
- 3) tegelik ehitamine*
- 4) valmiselementide monteerimine ja demonteerimine*
- 5) seadistamine või paigaldamine*
- 6) ümberehitus*
- 7) renoveerimine*
- 8) remontimine*
- 9) demonteerimine*
- 10) lammutamine*
- 11) hooldamine*
- 12) hooldus, värvimine ja puhastamine*
- 13) kapitaalremont.“*

Komisjon on seoses käesoleva määrusega teinud avalduse kontrolli, aktiveerimise ja töö vahendamise kohta, mis on kättesaadav aadressil ... [ELT: palun lisada komisjoni avalduse ELT viide ja ELI link].

Komisjon on seoses käesoleva määrusega teinud avalduse hooajatöötajate kohta, mis on kättesaadav aadressil: ... [ELT: palun lisada komisjoni avalduse ELT viide ja ELI link].

Komisjoni avaldus kontrolli, aktiveerimise ja töölesuunamise kohta

(määrus ... [ELT: palun lisada määruse number ja ELT viide määrusele, millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 COD 2016/0397 alusel])

Määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 läbivaatamise üle peetud läbirääkimistel rõhutas mitu liikmesriiki, kui olulised on kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmed töötute puhul, kes lähevad tööd otsima liikmesriiki, mis ei ole töötushüvitisi maksev pädev liikmesriik. Need on juhtumid, kus vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 64 ja 65 sätestatud tingimustele kasutab täielikult töötut isik võimalust säilitada pädeva liikmesriigi töötushüvitised piiratud aja jooksul ja otsida samal ajal tööd teises liikmesriigis. Selle aja jooksul peab asjaomane isik end registreerima tööotsijana selle teise liikmesriigi tööhõivetalituses, alluma seal korraldatud kontrollimenetlusele ja järgima selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud tingimusi, mis kehtivad töötushüvitiste saamisel selles liikmesriigis. Selle aja jooksul peab vastuvõtva liikmesriigi asutus esitama pädevale liikmesriigile igakuiselt asjakohast teavet töötut olukorra jälgimise kohta, eelkõige selle kohta, kas töötut on endiselt registreeritud tööhõivetalituses ja kas ta järgib seal kehtivat aktiveerimis- või töölesuunamiskorda.

Komisjon tunnistab, kui oluline on, et töötushüvitist ühest liikmesriigist teise liikmesriiki ülekandvad isikud järgiksid täielikult kõiki vastuvõttas liikmesriigis kehtivaid kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmeid samadel tingimustel nagu sellest liikmesriigist hüvitisi saavad töötud. Komisjon tunnistab ka vastastikuse koostöö tähtsust, et toetada töötute jälgimist ja kontrollimist ajal, mil nad alluvad teise liikmesriigi korrale ja järgivad sealseid meetmeid, et suurendada nende isikute tööturule naasmise võimalusi, ning vajadust veelgi tõhustada järelevalvet ja kontrolli, vahetades struktuurselt ja automaatselt andmeid vähemalt töö jätkamise ja muu sissetuleku või hüvitise kohta. Selle eesmärgi saavutamiseks edendab komisjon vastastikust koostööd, toetab vajaduse korral liikmesriike läbivaadatud õigusraamistikus sätestatud asutustevahelist teabevahetust käsitlevate sätete rakendamisel ning jälgib koos liikmesriikidega tähelepanelikult nende sätete rakendamist.

Tööjõu õiglase liikuvuse paketiga tehtava töö raames uurib komisjon, kuidas veelgi ajakohastada ja lihtsustada sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirju. Paketis esitatakse muu hulgas ettepanek lahenduste kohta, millega tugevdada kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmete alast koostööd ja lihtsustada vastuvõtivate liikmesriikide aruandluskohustuse raames andmevahetust liikmesriikide vahel. See aruandlus võiks hõlmata ka andmevahetust taas tööle minemise või muude sissetulekuallikate või muude hüvitiste saamise kohta. Üldiselt oleks selle eesmärk suurendada hüvitisi eksportivate isikute vastutust ja tagada, et nad järgiksid vastuvõttavas liikmesriigis kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmeid täies ulatuses, nagu nad saaksid sellest liikmesriigist töötushüvitisi. See mitte ainult ei suurendaks töötut tööturule integreerimise tõenäosust, vaid suurendaks ka liikmesriikide vastastikust usaldust koordineerimissüsteemi vastu. Lühiajalises perspektiivis hakkab komisjon juba läbivaadatud õigusraamistiku alusel uurima, kuidas saaks parandada liikmesriikidevahelist digiteeritud ja standarditud teabevahetust seoses hüvitisi eksportivate töötute tegevuse kontrollimise ja jälgimisega. Selleks teeb komisjon ettepaneku töhustada asutustevahelist andmevahetust sotsiaalkindlustusalase teabe elektroonilise vahetamise süsteemi (EESSI) raames toimiva tavapärase muudatuste haldamise korra kaudu. Komisjoni ettepanek on, et standardiseeritud andmeväljad, mis kinnitavad isiku aktiivset töötsemist ja tööle naasmist, oleksid asjaomaste sätete kohaldamise alguskuupäevaks täielikult toimivad.

Komisjoni avaldus hooajatöötajate kohta

(määrus ... [ELT: palun lisada määruse number ja ELT viide määrusele, millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 COD 2016/0397 alusel])

Komisjoni 17. juuli 2020. aasta teatises „Suunised hooajatöötajate kohta ELis COVID-19 puhangu kontekstis“, 9. oktoobril 2020 heaks kiidetud nõukogu järeldustes hooajatöötajate ja muude liikuvate töötajate töö- ja elutingimuste parandamise kohta ning Euroopa Parlamendi 19. juuni 2020. aasta resolutsioonis piiriüleste ja hooajatöötajate kaitse kohta Euroopas COVID-19 kriisi kontekstis tunnistati muude algatuste hulgas, et hooajatöötajad on sageli ebakindlate töö- ja elutingimuste suhtes haavatavamad kui muud liikuvad töötajad. Määrus (EÜ) nr 883/2004 ja selle rakendusmäärus (EÜ) nr 987/2009 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta aitavad samuti hõlbustada liikuvate hooajatöötajate sotsiaalkindlustusõiguste kasutamist ega piira hooajatöötajate riiklike sissetulekutoetuste erikavade kohaldamist, kui need on olemas. Siiski on oluline teha täiendavaid jõupingutusi muudes poliitikavaldkondades, eelkõige seoses töö- ja elutingimustega, sealhulgas töotervishoiu ja tööohutuse, piisava miinimumpalga, võrdse kohtlemise ja sotsiaalkaitsele juurdepääsuga. Hooajatöötajate sotsiaalkindlustusõiguste piisavaks toetamiseks on eriti oluline, et asjakohane teave nende kõnealustest määrustest tulenevate õiguste ja kohustuste kohta antakse neile selges ja arusaadavas keeles.